PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XVI БЕРЕЗЕНЬ, 1975 ЧИСЛО 3

ЄЛИСАВЕТА МИХАЛИШИН
королева „Ґрей Кап"
на Канаду

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XVI БЕРЕЗЕНЬ, 1975 Ч. 3

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 3 MARCH, 1975 VOL. XVI

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$6.00
Передплата до інших країн	6.00
Поодиноке число	60

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$6.00
Subscription in other countries	6.00
Single copy	60

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦІМ ЧИСЛІ:

	Стор.
М. Залозецький — Валентинові Морозові в поклін	1
Послідовники Шевченка	1
З листів Шевченка	2
Н. Когуська — Успішні досягнення Линди Лазарович	3
М. Липовецький — Комітет Оборони Валентина Мороза	5
Ст. Пауш — Єлисавета Махайлишин — королева „Ґрей Кап" на Канаду	7
Конкурс Союзу Українок Канади	8
Ірина Макарик — Цікава книжка	9
Тоня Гороховач — Вітаємо з відзначенням	10
Donald L. Miller — A Momentous Meeting — Ira Oldridge and Taras Shevchenko	11
Lina Kostenko — To the Kobraz	14
Огородник — Альманах доброї землі	15
Національна Бібліотека Канади включається в багатокультурну політику	16-17
Відділ для дітей	18
Ю. Лащук — Українські гончарі	19
А. Букса й І. Римар — Звіт пров. з'їзду Союзу Українок Східньої Канади	22
На пості голови	25
Громадська і родинна хроніка	26
Річні звіти відділів	29
Домашнє господарство	32

НА ОБКЛАДИНЦІ — світлина Єлисавети Михайлишин — королеви „Ґрей Кап. Гл. ст. на ст. 7.

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ У ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

1. Батьки і діти — Т. Горохович	$ 1.00
2. Блискуча Зоря (про княжну Анну) — Митр. Іларіон	$ 0.50
3. Вибране — Г. Мандрика	$ 1.50
4. Видатні жінки України — Н. Полонська-Василенко	$ 6.00
5. Да Девелопмент оф Юкраінян Класикал Мюзик — Д. Козій	$ 0.50
6. Довідник про Союз Українок Канади	$ 0.10
7. Листки узорів з мистецької книжки (хрестиками, яворівкою, низин.)	$ 0.25
8. Дорогами сорокріччя — Н. Когуська	$ 1.50
9. Збірка мат. на 100-річчя з дня нар. Л. Українки	$ 2.50
11. Навчаймо дітей укр. мови — Митр. Іларіон	$ 0.20
12. На крилах пісень (пісні з нотами на слова Л. Українки)	$10.00
13. На роковини І. Франка	$ 1.00
14. П'єси для молоді	$ 2.50
15. Програма на свято матері	$ 1.50
16. Програма на свято книжки	$ 1.00
17. Програма для садочків	$ 1.50
18. Програма для Мол. Відд. СУМК	$ 2.00
19. Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	$ 1.00
20. Про життя і творчість О. Кобилянської	$ 0.50
21. Підручник для Надзірної Ради Мол. Від. СУМК	$ 7.00
22. 50-річчя здобуття громадських прав — Г. Янішевська	$ 0.75
23. Релігійні мотиви у творах Л. Українки — Н. Когуська	$ 0.50
24. Статут Союзу Українок Канади	$ 0.25
25. Твори Л. Українки (в англійській мові) — КУК	$ 7.50
26. Три сильветки — Л. Білецький	$ 1.50
27. Українська господиня (куховарські приписи, старе видання)	$ 0.50
28. Українські коляди (з нотами) — С. Яременко	$ 0.75
29. Українська жінка в хореографії — М. Пастернакова	$ 3.00
30. Чверть століття (історія СУК), тверда оправа	$ 2.50
31. Чверть століття (історія СУК), м'яка оправа	$ 1.50
32. Чарівний діямант — М. Погідний-Угорчак	$ 2.00
33. Юкраінян Ембройдери	$ 6.00
34. Юний Скоморох (п'єси для молоді)	$ 6.00
35. Я вернуся (стрілецькі оповідання) — О. Крамар	$ 0.50
36. Українські хресні імена (в англійській мові) — Р. Ґаюк	$ 1.00

Також на складі маємо:

Візитівки (плейс карс) зі смолоскипом (тузин)	$ 1.00
Жетони з портретом Л. Українки	$ 0.25
Конверти з листовим папером, що на ньому смолоскип (тузин)	$ 0.75
„Смолоскип" — відзнака Союзу Українок Канади	$5.00
Срібні ложечки зі смолоскипом	$6.50

Адреса Централі:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

A25, 11024 - 82 Avenue

Edmonton, Alberta, Canada

T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XVI БЕРЕЗЕНЬ, 1975 ЧИСЛО 3

Послідовники Шевченка

Шевченківські дні! Як гордо звучать вони в устах вільних людей, хоч би й нас тут українців у Канаді. В цих днях, в часах шевченківських імпрез, академій, громадських сходин наче на екрані проходимуть перед нами картини з життя поета, почавши з його дитинства, юних літ, коли то в нім заговорило серце, коли озвалась зріла поетична душа, коли ним заволоділо щось сильніше від нього самого — співчуття до покривджених своїх братів, до свого знедоленого народу та гнів до гнобителів і пануючих, а також любов до своєї прекрасної поневоленої землі України.

І за цю любов до свого народу чужа панююча в Україні рука наложила на нього кару. Пішов поет на заслання в далеку чужину, в непривітні киргизькі степи, поніс свій святий талант і свою прекрасну молодість. Вигнанцем арештантом пішов Шевченко на заслання в салдатські казарми з забороною малювати і писати...

Вигнанцями-арештантами за любов до України, за вільне слово і правду в обороні свого також поневоленого народу йдуть сьогодні послідовники поета: Валентин Мороз, Євген Сверстюк, Михайло Горинь, Святослав Караванський, Опанас Заливаха та багато, багато інших.

Царська Москва 1847 року за ці самі „провини" покарала Шевченка засланням **з забороною малювати і писати,** а в 125 років від того часу в таборах тяжких робіт примусової праці в Мордовії та інших частинах півночі вже не царська, а червона Москва засудила на роки ув'язнення послідовників Шевченка **з забороною малювати і писати,** а в той самий час, „возвеличує" Шевченка, як борця за свободу людини і народу. І скільки ж тут логіки, скільки гіпокритизму та облуди?!

Ніщо так не освячує ідеалу як мучеництво. Невинна жертва і страждання її пориває за собою тисячі нових людей і веде їх на нові дороги. Терпіння Валентина Мороза та подібних йому сколихнули світом. Ось як висловилась недавно одна видатна людина в Канаді:

> „Воістину ми щасливі, бо живемо в добі Валентинів Морозів, в добі ідеалізму, посвяти і самопожертви в ім'я інших, в ім'я свого народу".

Які вони собою, ті, що несуть свою молодість на лави підсудних, приймають зневагу від пануючих? Ні, радше, які їхні дні у неволі, яка сила керує ними, коли вони можуть засуджувати себе на повільну голодову смерть в ім'я правди? І ми повторюємо за Зоєю Когут — Воістину прийшла доба української надлюдини, щоб перемагати зло.

І чи не для них, Новітніх Прометеїв лишив Шевченко ось ці рядки:

„Борітеся поботете,
Вам Бог помагає!"

ВАЛЕНТИНОВІ МОРОЗОВІ — В ПОКЛІН

Нераз приловлю я на мить, з тугою,
Картину з давніх незабутніх днів:
Степ вітром волі дихав і луною
Софійських дзвонів Київ гомонів.

Роки в сторіччяч тонуть, і Славута
Шевченка заповітом все гремить:
„Вставайте! Україна ще закута —
Хай кров ворожа море червонить!"

Ввижаються мені лицарські предки,
Що гідно захищали рідний край.
З могил їх чую голос крізь сумерки:
„Готуйтеся! Вже стяг підняв ратай".

Борці ростуть. Ніщо їх не лякає —
Жах смерти, мук, каторги і погроз...
І визов ворогам в лице кидає
Неустрашимий Валентин Мороз.

Падуть ще жертви у нерівнім бою,
Червоний змій ще п'є невинну кров,
Та раб рве пута й велетня рукою
Змести тиранів завтра він готов.

О, близький час... Йде день! І більш ніколи
Не осквернить Вітчизну ката тінь,
І все будуть осяяні престоли
У Божих храмах вільних поколінь.

Микола Залозецький

З листів Шевченка

ДО КН. ВАРВАРИ РЕПНІНОЇ

Кріпость Орська 24 жовтня 1874

Через заступництво Ваше, добра моя Варваро Миколаївно, призначили мене до київського університету, та в той самий день, коли прийшло призначення, мене арештували й відвезли до Петербургу 22 квітня (день для мене дуже пам'ятний), а 30 травня прочитали мені конфірмацію, — і я вже був не вчитель київського університету, а рядовий салдат оренбурзького лінійного гарнізону.

І тепер животію в киргіським степу, в убогій кріпості Орській. Ви певно б розсміялись, як би тепер мене побачили. Уявіть собі незграбного гарнізонового салдата, розпатланого, неголеного, з величезними вусами — це буду й я... Смішно, а сльози котяться... що маю робити? Така воля Божа. Либонь мало я страждав у моєму житті! Та й то правда, що колишні мої страждання проти теперішніх були то сльози дитячі. Гірко, нестерпно гірко! І при всьому цьому лихові мені якнайсуворіше заборонено щонебудь рисувати і писати (окрім листів), а тут так багато нового, — киргизи такі мальовничі, такі оригінальні та наївні, самі під олівець просяться... Дурію на них дивлячись. Місцевість тут невесела, одноманітна: убога річка Урал і Ор, голі сірі гори та безкраїй степ киргизький. Іноді степ оживлюють бухарські каравани на верблюдах, що колихаються далеко, як хвилі морські й життям своїм подвоюють нудьгу.

Виходжу іноді за кріпость до каравансераю, або „мінового двору", де звичайно бухарці напинають свої різнобарвні шатра. Що то за стрункі люди! Які прекрасні голови (суто кавказьке плем'я) та постійна повага без найменшої пихи. Якби мені можна було рисувать, скільки б то я Вам нових і оригінальних рисунків прислав... та що маеш робити? Дивитися ж і не рисувать — це така мука, яку зрозуміє тільки справжній мистець. Та все таки, як порівняю себе з Кулішем та з Костомаровим, то за щасливого себе вважаю: у першого молода прекрасна жінка, у другого бідна, добра старенька мати, а їх та сама доля спіткала, що й мене. І я не знаю за який злочин їх так тяжко покарано. Ось уже більше півроку нічогісінько не знаю про нашу нову літературу...

* * *

ДО АНДРІЯ ЛИЗОГУБА

К. Орська 1847, декабря 11.

Великим веселієм звеселили Ви мене своїм добрим християнським листом у цій бусурманській пустині. Спасибі Вам, друже мій добрий! Я з самої весни не чув рідного щирого слова. Я писав туди декому, а Вам першим Бог велів розважить мою тяжку тугу у пустині щирими словами, спасибі Вам...

Були Ви у Яготині літом? Що там діється? Де тепер живуть яготинські анахоретки? Я писав через Вас до Варвари Николаївни, — не знаю чи дійшло. Що вона сердешна поробляє? Скажіть її як побачите, або напишіть: нехай вона до мене напише хоч одну стрічечку; її прекрасна душа мене частенько навідує в неволі. Бодай і ворогові моєму лютому не довелося так каратись, як я тепер караюсь. І до всього того треба було ще і занедужать — восени мучив мене ревматизм, а тепер цинга, у мене її зроду не було, а тепер така страшна напала аж страшно...

* * *

В іншім часі знову до Варвари Репніної з 25 лютого 1848.

Ось уже тринадцятий день читаю Ваш лист, на пам'ять вивчив, а сьогодні тільки знайшов час і місце (в казармах) одповісти Вам, найдобріша й найблагороднішa Варваро Миколаївно. Я неначе від сна тяжкого прокидаюся, коли лист од кого небудь, що мене не одцурався, дістану, а Ваш лист переніс мене з темних казарм до мого рідного краю, до Вашого прекрасного Яготина. Яка чудесна насолода — уявляти собі тих, що згадують про мене, хоч їх і дуже мало! Щасливий хто з малим задовольняється... І я тепер до найщасливіших належу. З Вами розмовляючи святкую 25 лютого не бучно як колись бувало, а тихо-тихенько та так весело, як не святкував ніколи, — і за цю велику радість дяка Вам і Глафірі Іванівні. Хай осінить Вас благодать Божа... Молитва та Ваші щирі листи найбільше допоможуть мені нести хрест мій. Євангелію маю, а книжки, то я просив Вас, пришліть.

26 лютого. Вчора не міг скінчити листа, бо товариші салдати кінчили муштру, почались оповідання, кого били, та кого бить обіцяли, — галас, крики, балалайка вигнали мене з казарми; пішов я на квартирю до офіцерів (все

Успішні досягнення Линди Лазарович

Міністерство Культурних Справ в Оттаві назначило Линду Лазарович, екзекутивного директора Музею Союзу Українок Канади в Саскатуні членом Дорадчого Комітету (Consulttative Committee) Національних Музеїв у Канаді.

Цей Дорадчий Комітет складається з 10 вибраних осіб, які пов'язані з працею у музеях, мистецьких ґалеріях, або подібних того роду інституціях у Канаді.

Завданням цього Комітету є досліджувати працю інших музеїв, приймати зголошення або заяви, розглядати їх та давати свої завваги і рекомендації до вищих установ у Міністерстві культурних справ.

А тепер хочемо познайомити наших шановних читачів з Линдою-Марусею Лазарович, яка в цей час в Саскатуні займає позицію екзекутивного директора і зв'язкового референта між музейними філіями Союзу Українок Канади, а останньо члена Дорадчого Комітету в Оттаві.

Завдяки дотаціям федерального уряду на досліди над культурною спадщиною українців у Канаді та пожертвами на Музейну Фундацію від українського громадянства Линда Лазарович вже третій рік виконує різну працю в цім Музеї. Цікавить її не лише саме зайняття, а вабить її головно світ дослідів над народною творчістю різних жанрів. А світ цей дуже багатий, який щойно відкриває перед нею краєчком свої двері й над яким їй ще прийдеться багато попрацювати . . .

Середню освіту здобула Линда в Нютона Каліджет. 1972 року в Саскачеванськім університеті вона закінчила курс домашньої економіки, осягнувши ступінь B.S.H.Ec. (housing and design). Опісля ще один рік на педагогічнім факультеті здобула ступінь (audio-visual communications) „А".

Ще перед своїм вступом до університету 1968 - 69 р. вона працювала в Мендал Арт Ґалерії в Саскатуні. У 1971 році почала працювати в Саскачеванськім університеті в зорганізуванні там музею під керівництвом пані д-р Ідит Р. Симсон і проф. Д. Газел, у відділі домашньої економіки.

В цій праці Линда зустрілась з мозаїкою етнічних ручних робіт, що були подаровані університетові різними групами поселенців. Були там такі роботи як індіянські, угорські, китайські, жидівські, українські й інші. Цей світ старинних взорів, вишивок, тканин, стилів та виробів захопив її, вона, як українка, приглянулась ближче до ручних робіт свого народу, а що ці вишивки викликали завжди багато признання на різних виставах в Канаді, Линда виявила бажання пізнати українське народне мистецтво, яке у великім багатстві знаходилось вже в той час у Музеї Союзу Українок Канади.

Впродовж 1973 і 1974 Линда Лазарович вже на позиції координатора у Музеї Союзу Українок виконувала ряд різних культурних проектів. Напр. вона зорганізувала групи школярів

мене, спасибі їм як товариша приймають) і тільки що розташувався кінчити листа . . . і уявіть собі мою муку: гірше казарми. А люди ці (нехай їм Бог звидить) ще претендують на освіченість.

28 лютого. Вчора просидів до ранку й не міг думок зібрати, щоб листа скінчити. Опанувало мене якесь чуття невідоме („приїдіте, всі труждающіїся і обремененні, і аз успокою вас"). Перед благовістом до утрені згадав я слова Розп'ятого за нас і неначе ожив: пішов до Утрені і молився так радісно, чисто, як може ніколи досі. Я тепер говію і сьогодні причащався Св. Таїн. Хотів би, щоб усе життя моє було таке чисте й прекрасне, як сей день. Якщо маєте перше або друге видання книги Томи Кемпійського „Про наслідування Христа", Сперанського переклад, то пришліть Бога ради. Весною має бути похід у степ, на береги Аральського моря для будування нової кріпости . . .

державних шкіл для звідування музеїв у зв'язку з предметом їх навчання, давала лекції про українську культуру (фолкльор) у державних школах, улаштувала кілька показів традиційних святкувань в українців, як Різдво, Великдень, допомагала саскачеванським учителям та промовляла на їх семінарах, так само проводила туристів крізь музей, улаштовувала показ лекцій з народного мистецтва в церковних молодечих групах, виступала з депозитивами на різних семінарах, брала участь в Саскачеванській Музейній Асоціяції у плянуванні програм (workshop).

Линда Лазарович виявила багато ініціятиви в організуванні виставок і координуванні їх з іншими музеями, або приватними колекціонерами. Напр. відбулись такі виставки, в яких Линда Лазарович взяла активну участь: приватна збірка Д. Яндової, Союзу Українок Канади — виставка картин мистця В. Курилика, приватна виставка д-ра М. Гуцуляка — збірка Карпатської України у Ванкувері, Ґалерії Мамай у Вінніпеґу, виставка керамічних виробів Теодора Дяківа у Келґарі, виставка пам'яткових речей проф. Симпсона в Саскатуні, виставка музейних речей народнього мистецтва під час Національного Фестивалю в Даввині, пам'яткова виставка письменника Іллі Киріяка в Едмонтоні, показ історичних костюмів Філії Музею Союзу Українок у Торонті.

Линда Лазарович спільно з департаментом Славістичних Студій Саскачеванського університету виготовляла касеткові кольорові програми для телевізії традиційних релігійних українських свят в родині з ціллю передати їх для вжитку школам та телевізії.

Це лише головніші дані про діяльність, ініціятиву і працю Линди Лазарович у зв'язку з Музеєм Союзу Українок Канади, який все більше розгортає свою діяльність, як одна з дуже важливих ділянок праці на полі культурної спадщини. Тепер Линда буде часто подорожувати по Канаді, відвідувати музеї, мати зустрічі з людьми мистецтва та засідати на нарадах Дорадчого Комітету. Свої обов'язки в цім Комітеті в Оттаві Линда почала з днем 1 січня 1975 р.

Закінчуючи цей короткий нарис силюетки Линди-Марусі Лазарович, хочемо сказати, що вона зростала серед свого українського самостійницького оточення, належала до молодечої організації СУМК, співала в церковному хорі і хорі СУМК-у, вчилася українських танків в школі Люсі Павличенкової, була інструкторкою танків і настоятелькою дівчат в Колегії Св. Андрея у Вінніпеґу. Тепер вона є членкою молодшого відділу СУМК у Саскатуні, бере активну участь у студентському та громадському житті.

Радіємо такими гарними досягненнями Линди-Марусі Лазарович, вітаємо і бажаємо їй багато успіхів у її відповідальній праці та обов'язках.

Н. Когуська

ПРОГОЛОШЕННЯ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Нав'язуючи до постанови Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, яка проголосила 1975 рік Міжнароднім Роком Жінки, та бажаючи відзначити дев'ятдесят років діяльности організацій українського жіноцтва, — Президія Секретаріяту СКВУ проголошує українській спільноті у вільному світі, 1975 рік — **Роком Української Жінки.** Закликаємо українську спільноту віддати належну пошану піонеркам українського жіночого руху: Наталії Кобринській, Олені Доброграєвій, Уляні Кравченко, Ользі Кобилянській, Олені Пчільці, Софії Русовій, Олені Кисилевській та іншим, які своїми зусиллями відкрили українській жінці шляхи до рівноправности в нашому народі.

НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ

Ви можете набути в нас збірник пісень на слова Лесі Українки, ювілейне видання Союзу Українок Канади. Пісні зібрали й упорядкували: Петро Пауш і Анна Ференсів (добр.).

Збірник містить ноти на 27 пісень. Музика різних композиторів: С. Рудича, Ю. Іщенка, С. Яременка, Я. Степового, О. Колісниченка, В. Кирейка, Ю. Рожавської, Д. Січинського, М. Дремлюги, М. Жербіна, А. Лазаренка, Т. Сидоренко-Малюкова, М. Лисенка, К. Стеценка, Г. Гембери, І. Білогруда, Г. Майбороди .Біографічний нарис про поетку — Л. Хорош-Ґреґорі. Мистецьке оформлення — Дарія Бродгед.

Видано на дорогім папері, в полотняній синій обкладинці. Стор. 112, Ціна $10.00.

Замовлення посилати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
#A25 11024—82 Ave.
Edmonton, Alberta T6G 0T2.

Комітет Оборони Валентина Мороза

(Коротка характеристика)

В наслідок тривожних вісток про критичний стан здоров'я Валентина Мороза і жорстоке переслідування його совєтськими властями, в лютому 1974 р. створився в Торонті, з ініціятиви ЦЕСУС і під патронатом СКВУ, Комітет оборони Валентина Мороза. Комітет поставив собі за ціль домогтися перевірки здоров'я В. Мороза компетентними медичними чинниками, поліпшення його тюремного режиму та його остаточного звільнення на тій підставі, що він був незаконно ув'язнений.

Для успішного виконання повищих завдань в Комітеті діють наступні комісії: пресова, фінансова, зовнішніх зв'язків, мобілізаційна внутрішньої інформації, а їхні голови входять в склад управи. Рівночасно були пороблені старання, щоб в Комітеті були особи з різних організацій, політичних угруповань і віровизнань — і тому він має широку громадську базу. Рівночасно, членом Комітету може бути кожний український громадянин, який хоче стати в обороні В. Мороза.

Комітет очолив відомий юрист, проф. В. Тарнопольський, а в склад його управи увійшли А. Бандера, І. Велигорський, Ю. Веретельник, Я. Заяць, І. Коляска, М. Липовецький, М. Мороз, О. Романишин і Б. Сірант. Бюро Комітету знаходиться в приміщенні СКВУ, де урядує один платний працівник. Засідання відбуваються раз та тиждень, з тим, що раз на місяць є відкрите засідання, на яке запрошується всіх зацікавлених.

Практика показала, що совєти до деякої міри чутливі на публічну опінію на Заході, тому Комітет намагається різними способами розголосити справи Валентина Мороза — його нелеґальний засуд, знущання над ним, жалюгідний стан його здоров'я і т. д. Він постійно апелює до поодиноких осіб, урядових чинників і міжнародніх організацій, щоб вони робили інтервенції в його обороні. У цьому напрямі вже чимало зроблено: організувалося більші і менші демонстрації під совєтською амбасадою в Оттаві, які притягали увагу преси; були перекладені на англійську мову і видані канадським видавцем (спілка П. Мартіна) твори В. Мороза, що їх розповсюджується по всіх більших містах Канади; був опублікований в англомовній пресі відкритий лист в обороні В. Мороза звернений до совєтських властей і підписаний двохсотма канадськими академіками і діячами культури; використано також наукові конґреси (Міжнародній конґрес соціологів в Торонті, Міжнародній конґрес славістів в Бенфі) для росповсюдження матеріялів про В. Мороза і зібрання підписів під петиціями про його звільнення, які вислано совєтській владі. Подібну акцію безперервно ведеться по університетах, а петиції з підписами пересилається до канадських і совєтських урядових чинників.

Заходами Комітету Міська Рада Торонта ухвалила окрему резолюцію, в якій вона звернулася до канадського уряду з проханням інтервенції в обороні В. Мороза, а до совєтських власней з домаганням про його звільнення. Постійно розсилається пресі і поодиноким пресовим співробітником відповідні інформації про В. Мороза, у висліді чого вже появилася про нього низка статтей (Джуді Лямарш, Пітер Вортінґтон, Джеймс Ерс і ін.), як також рецензії на його книжку. Комітет також заініціював декілька телевізійних і радієвих програм, присвячених В. Морозові.

Найновішим почином Комітету в ділянці інформації про В. Мороза є виступи в канадських університетах А. Єсеніна-Вольпіна, недавнього співробітника академіка Сахарова в ділянці прав людини в СССР та вивішення величезних афішів (8 стіп високі і 21 стопа довжини) у видних місцях в Торонті; подібні афіші будуть незабаром вивішені на автобусах в Оттаві.

Мабуть найбільш успішною акцією, з точки зору розголошення імени Мороза, була голодівка під совєтською амбасадою в Оттаві у липні м. р., яка тривала 17 днів. Про неї, як також про справу В. Мороза, досить обширно коментувала преса, радіо і телевізія по всій Канаді, а особливо в осідку федерального уряду і чужинецьких посольств — в місті Оттаві. Голодуючих підтримали українці і неукраїнці, про що свідчили демонстрації під совєтською амбасадою, в яких взяли участь тисячі людей на чолі з українськими церковними, громадськими і політичними провідниками. Голодуючих відвідували міністри, сенатори та парляментаристи, а до прем'єр міністра були вислані тисячі телеграм поодинокими особами та організаціями, українськими і неукраїнськими, з домаганням від канадського уряду інтервенції в обороні В. Мороза. Відомо, що у висліді цього уряд ро-

бив інтервенції перед совєтськими властями, а сама голодівка стала стимулом в інших місцевостях до спонтанних акцій в справі оборони В. Мороза.

Хоч діяльність Комітету спрямована головно на неукраїнський світ, він існує головно завдяки моральній і матеріяльній підтримці української громади, яку він постійно інформує про свою діяльність в українській пресі і радіо. Члени Комітету відвідують також поодинокі місцевості, де зустрічаються з українськими громадянами і де, часами, організують масові віча. При цих і багатьох інших нагодах, роздають сотки петицій, які люди підписують і які Комітет висилає до совєтських властей, канадського уряду та інших осіб і інституцій. Комітет також намагається утримувати зв'язки з іншими групами в Канаді і ЗСА, які займаються обороною Валентина Мороза та інших українських політичних в'язнів. Цим групам Комітет допомагає порадами, друкованими матеріялами, а також і фондами.

Вкінці я хотів би дати відповідь на питання, яке часами задають членам Комітету — „Чому Комітет обороняє тільки Валентина Мороза?" Причин є декілька. Валентин Мороз є тепер одним із найсуворіше переслідуваних політичних в'язнів в Совєтському Союзі, і, з огляду на це та на стан його здоров'я і дуже важкі обставини, в яких він перебуває, він потребує негайної допомоги. Він також став символом українського руху спротиву і, обороняючи його, Комітет обороняє увесь той рух, який В. Мороз репрезентує. Це в практиці виглядає так: Комітет наголошує Валентина Мороза, але інформує і про інших політичних в'язнів і також про сучасний стан в Україні взагалі. Цим способом, взявши під увагу психологічні моменти, легше зосередити публічну увагу на страждання одної людини, як на страждання десятьох, соток чи тисяч людей. Цією тактикою здобувається у публіки симпатію до тієї людини. Дуже важливим є також, що Комітет не має засобів, щоб рівночасно розгорнути широку акцію в обороні більшого числа політичних в'язнів. Одначе, в майбутньому, він плянує зайнятися їхньою обороною.

Микола Липовецький,
заступник голови
Комітету Оборони В. Мороза
„Вісник СКВУ"

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Складаю нев'янучий вінок у світлу пам'ять мого дорогого мужа бл п. Миколи Кузика та засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Параня Кузик з родиною,
Іннісфрі, Алта.

— — — — —

У першу річницю моєї сестри бл. п. Марії Михайлишин, яка упокоїлася 26 січня 1974 року, замість квітів на її могилу засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Сестра Катерина Васюта,
Калмар, Алта.

— — — — —

У п'яту річницю смерти мого сина, бл. п. Ярослава, який упокоївся 10 травня 1970 року висилаю $4.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Тато і мама Ґульки, Вотерфорд.

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок у пам'ять моїх незабутніх родичів — бл. п. Онуфрія і Марії Кудриків — українських піонерів в Канаді, в їх пам'ять засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дочка Анастасія Забродська,
Ленсінґ, Міш., ЗСА.

— — — — —

У четверту річницю мого дорогого мужа, бл. п. Василя Лазаровича, який упокоївся 11 жовтня 1970 року, в його світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Лазарович, Саскатун.

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Миколи Лазаровича, первого брата мого пок. мужа Василя, який упокоївся 17 серпня 1974 року на 68 році свого життя. Вічна йому пам'ять! На журнал „Промінь" у пам'ять покійного засилаю $5.00.

Анна Лазарович, Саскатун

— — — — —

Складаємо нев'янучі вінки: в пам'ять нашого дорогого незабутнього сина Михайла, який упокоївся 29 січня 1943 року — і в п'яту річницю смерти нашого похресника д-ра Семена-Івана Кута, який упокоївся 27 січня 1970 року в їх світлу пам'ять засилаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Лука й Анна Половичі,
Канора, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять моєї улюбленої тети, Катерини (Каська) Стефанчук, яка упокоїлася в Вінніпеґу, Ман. 2-го грудня, 1974 р., складаю $10.00 на журнал „Промінь", як нев'янучий вінок на її свіжу могилу. Нехай Всевишній Господь Бог прийме душу покійної Катерини до свого Царства Небесного.

Марія Керніцька, Вінніпеґ

— — — — —

Складаємо нев'янучий вінок у пошану нашого дорогого і незабутнього тата, діда бл. п. Івана Ґабриша, який упокоївся 14 лютого 1963 року у Гефорді, Саск. у його світлу пам'ять засилаємо $5.00 на журнал „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Твої діти, внуки і правнуки —
Михайліна, Роман, Богдан, Мирон, Дарлін,
Роней і Донна Демянюк, Савт Бирнабі, Б. К.

ЄЛИСАВЕТА МИХАЛИШИН – КОРОЛЕВА „ҐРЕЙ КАП" НА КАНАДУ

Щорічно відбуваються в Канаді завзяті змагання між найкращими дружинами футболістів по більших містах Канади. Остаточно, відбувається „двобій" між двома найсильнішими побідниками, в місяці листопаді в одному із великих стадіонів даного міста. Любителі спорту, по всій Канаді, очікують цієї рішальної гри за чемпіонат у футболі, а саме: за здобуття трофею-чаші „Ґрей Кап" і сидять, мов приковані, в сильному напруженні, перед телебаченням та пильно слідкують за кожним рухом грачів... Цього року змагались дві найкращі дружини — „Алюети" з Монтреалу і „Ескімоси" з Едмонтону; „Алюети" вийшли побідниками. Гра відбулася в Емпаєр Стадіюм у Ванкувері.

До останнього змагання, кожна дружина вибирає свою „королеву" — одну з-поміж найгарніших і популярних дівчат, яка представляє не тільки дружину, але й своє місто на різних імпрезах. Вибір королеви на цілу Канаду відбувається в п'ятницю, перед останньою грою. „Ескімоси" гордо заявили, що їхня королева, Єлисавета Михалишин здобуде „корону" королеви! Так і сталось: того вечора, по всій Канаді розійшлась голосна вістка, що судді проголосили Єлисавету королеву „Ґрей Кап" з-поміж 7 найгарніших кандидаток!

Єлисавета народилась в Едмонтоні 23-го вересня 1954 року, найстарша з 4 дітей та одинока доня д-ра Богдана і пані Осипи Михалишиних. Вона є внука бл. п. Григорія і Марії Михалишиних, широко відомих за свою довголітню діяльність і жертвенність для добра Української Православної Церкви та організаційно-громадського життя. Дідо і бабуня по мамі, бл. п. Іван і Розина Колісняки, піонери-діячі, також вклали чимало праці й матеріяльної допомоги на розбудову церковно-громадського життя в громаді в Ту Гилс, а пізніше в Едмонтоні. Обі бабуні були довголітні, визначні членкині Союзу Українок Канади, а обидва дідуні активні члени Товариства Українців Самостійників.

Батьки Єлисавети — д-р Богдан Михалишин і пані Осипа є членами Української Православної катедральної громади св. Івана в Едмонтоні й беруть живу участь в українському житті. Пані Михалишин є касирка в Провінційній Екзекутиві Союзу Українок Канади на Альберту.

Виростаючи в середовищі відомої української родини, Єлисавета посідає всі риси гідної

українки, яка шанує й любить всі народні святощі, традиції, історію свого народу й напевно передасть цю спадщину й своїм дітям.

У ранньому дитинстві, вона ходила до дитячого садочку при відділі. Пізніше учащала до Недільної та Рідної школи разом з братами. Вона знаменито говорить, пише й читає українською мовою; оце може служити за переконуючий факт, що навчання рідної мови ніколи, нікому не може бути перешкодою у шкільній науці.

Єлисавета залюбки вивчала українські танці й часто милувала глядачів у різних виступах танцювальної групи. Цікавилась працею в СУМК-у, а свого часу урядувала як голова Молодшого відділу СУМК. Була одною із тих членів, які ніколи не роблять клопоту в групі, а радше, готові прикласти рук де треба, щоб заплянований проєкт закінчився якслід. Співала змалку в СУМКівському та світському хорах. Єлисавета успішно закінчила високі музичні студії і тепер дає приватні лекції гри на піяно талановитим учням.

Вона тепер студіює на третьому році в Альбертському університеті на факультеті Early Childhood Education. Через два роки брала курси

КОНКУРС СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

для української православної молоді в Канаді

Культурно-освітний Комітет при централі Союзу Українок Канади цією дорогою оголошує КОНКУРС ЕСЕЇ для УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ МОЛОДІ В КАНАДІ. Конкурс запляновний для ДВОХ КАТЕГОРІЙ:

1. а) для старших юнаків і юначок — у віці від 16 років вгору;

   б) для молодших — до 15 років віку.

ТЕМА ДЛЯ СТАРШИХ: СПОСОБИ ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В КАНАДІ.

ТЕМА ДЛЯ МОЛОДШИХ: ЯК МОЖЕ МОЛОДЬ ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

УМОВИ:

1. Есей мусить бути в централі Союзу Українок Канади до 15 травня 1975.
2. Есей — для старших — мусить мати 700 до 800 слів.
3. Есей — для молодших — мусить мати 500 — 600 слів.

На есей вживати білий папір розміру 8½" x 11" (цалів).

4. Вирок суддів є рішаючий.
5. Оцінки розподілено, як подаємо:
   а) Зміст: матеріял, особисті думки і т. п. — 60 відсотків.
   б) Мова, вислів, граматика, чіткість рукопису, і т. п. — 20.
   в) Рішучість і практичність аргументів — 20.
   г) Всі есеї мусять бути написані українською мовою.

   Старші юнаки можуть розвинути свої завваги в есеї способами, для прикладу: 1. для молоді; 2. для старших; 3. для організацій.

2. НАГОРОДИ:

   Для старших: 1 нагорода — $120.00; 2 — $75.00; 3 — $25.00.

   Для молодших: 1 — $75.00; 2 — $50.00; 3 — $25.00.

   В додатку — 4, 5 і 6 нагороди, для обох категорій: гарні книжки — видання Союзу Українок Канади.

7. Нагороди будуть вручені в часі Крайового З'їзду Союзу Українок Канади в днях 21 і 24 серпня 1975 в Едмонтоні, в приміщенні Лістер Гал на Албертському Кемпусі.

8. Есеї нагороджені першою нагородою будуть поміщені в українській пресі.

В душі всіх Вас, дорога молоде, є відвага, ідеалізм, свіжість та щирість молодечої думки! Ми будемо дуже раді вислухати Вас і вдячні Вам за Вашу відвагу висловити свої бажання, свою критику й спостереження, що до збереження української культури в Канаді.

Якщо маєте якібудь питання, або потребуєте більше інформації, звертайтесь до Централі, а ми Вам радо допоможемо.

Ще раз пригадуємо, що КОНКУРС закривається 15 травня 1975 року! Ще маєте досить часу думати й писати!

Щасти Вам, Боже!

За Культурно-освітний комітет при Централі Союзу Українок Канади,

Анастасія Шемелюк, референтка

українознавства на Слов'янському відділі при університеті.

До всього повищого, вона цікавиться українським мистецтвом і з цього приводу, Центральна управа Союзу Українок Канади подарувала своїй королевій „Альбом буковинських взорів", що Єлисавета високо оцінює й використає.

Тобі, дорога Єлисавето, бажаємо найкращих успіхів у студіях і вибраній професії учительства! Хай Монтреал тішиться своїми „Алюетами" та чашою, а ми, українці, горді, що маємо свою КОРОЛЕВУ ЄЛИСАВЕТУ ЦІЛОЇ КАНАДИ.

ЩАСТИ ТОБІ, ГОСПОДИ!

Стефанія Пауш

З нагоди нашого золотого ювілею у 53-ліття супружого життя складаємо скромний дар на видавничий фонд журнала „Промінь" $10.00, а також залучуємо нашу передплату.

Редакції і співпрацівникам нашого дорогого журнала бажаємо найкращих успіхів.

Петро і Марія Ґронські,
Тандер Бей, Онт.

Ірина Макарик
„Словомет"

ЦІКАВА КНИЖКА

John Barron. **KGB;** The Secret Work of Soviet Secret Agents. London: Hodder and, Stoughton 1974. 460 pages. $12.95 (hard cover).

Одна з найцікавіших англомовних книжок, що недавно появилася на ринку, це „КҐБ" Джон Баррона.

Баррон, один з редакторів "Reader's Digest" в Америці, інтенсивно досліджував працю КҐБ впродовж чотирьох років. Колишній офіцер американської воєнно-морської фльоти, Баррон добре знав російську мову, і працював у Берліні для американської розвідки. У 1957 році він залишив службу у фльоті й почав працювати у "Washington Post",, де його статті стали дуже популярними. Наслідок точної дослідницької праці: унікальне видання, яким можуть користуватися не лише звичайні читачі, але також студенти чи знавці Совєтського Союзу.

Роберт Конквест, відомий автор **Великого Терору** ("The Great Terror"), у своєму вступі до книжки Баррона пише, що „КҐБ" не лише виконує суспільну службу, водночас ця книжка цікавіша ніж тузин пригодницьких новель. Баррон описує, як КҐБ таємно працює в Совєтському Союзі й в усіх країнах світу; він подає історію КҐБ та подробиці його внутрішньої організації. Автор цитує більшу частину тексту надзвичайно цікавого таємного підручника з курсів вишколу КҐБ, який описує способи підривної роботи совєтських аґентів серед американців.

Баррон подає список тисяч знаних аґентів-каґебістів і країни, в яких вони перебували. Окрім цього подано сотні прикладів праці КҐБ: вбивство українських провідників — Степана Бандери, Євгена Коновальця та Симона Петлюри, активна підтримка Ірляндської Республіканської Армії, палестинських партизанів, маніпулювання Кастро, Нассером та іншими державними діячами.

Крім цих цікавих історій, які читаються неначе пригоди Джеймс Бонда, Баррон вказує на ролю КҐБ в совєтських внутрішніх справах, як орган масової репресії. В останньому розділі книжки — „Світ має вибір", Баррон пише, що справжній детант не може існувати доки існує масова аґресія КҐБ.

„В той час, коли совєтський провід веде переговори, щоб послабити напруження у відносинах із Заходом, КҐБ плянує зруйнувати західні міста, заохочує громадські суперечності в Америці, Мехіко й в Ірляндії... старається підкупити та зруйнувати західніх урядовців та політиків" (ст. 334).

Баррон підкреслює факт, що кожний напад на свободу думки в Совєтському Союзі це справді удар проти нашого способу думання. Кожного разу, коли заарештовують дисидента це впливає на нас на Заході.

Чи ми повинні протестувати проти арештів таких інтелектуалістів як Валентин Мороз, чи це лише загроза для миру та підкидання дров до полум'я холодної війни?... Джон Баррон, фахівець у своїй ділянці, рішуче відповідає: „ні". Власне, „спокійне їх сприймання заохочує такі акції КҐБ, які є есенцією холодної війни тим, що вони піддають думку совєтським провідникам, що такі їхні вчинки не мають будь-яких шкідливих наслідків" (ст. 335).

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу моєї дорогої братової, бл. п. Марії Піць, яка упокоїлась 19 листопада 1974 року в Саскатуні, в її світлу пам'ять засилаю $20.00 на журнал „Промінь".

Галина Гнатишин, Саскатун

— — — — —

Складаємо нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої дорогої краянки і подруги, бл. п. добр. Катрусі Дебрин, яка впокоїлась 26 вересня 1974 року в Лондоні, Онт., у її світлу пам'ять засилаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Зеновія Кавуля, Виженка, Буковина
Теодота Клим, Едмонтон, Алта.

Вітаємо з відзначенням

Ми, приятелі, знайомі та читачі „Променя" щиро радіємо, що Наталя Когуська, редакторка „Променя" була відзначена з нагоди святкувань 100-річчя Вінніпе'у (1. 11. 1974 р.) разом з іншими громадянами цього міста. Тішимося, що її муравлину, маловідому серед іншонаціональних громадян працю оцінено.

Громадська активність ред. Когуської загально відома, вона довголітня всестороння і не єдина вартість її особовости. Таких людей, як Наталя Когуська небагато. Наша редакторка особливо своїм позитивним думанням, поведінкою, взаєминами з людьми і своєрідним стилем життя. Вона має особливий хист так організувати свій час, щоб точно видавати „Промінь" та ще додатково брати на себе інші обов'язки.

При всім навантаженні щоденними обов'язками — громадськими і редакційними пані Наталя завжди в курсі справ усіх нових видань. Якось писала: „Закінчила читати »Собор у риштованні«. Ця книжка прив'язала мене до себе. У ній ціла Україна в образі сучасности. Вчора відібрала 4 том »Словника української мови«. З України нічого цікавого з літератури, тематика все сіра до нудьги . . .".

Заглиблена у працю та книжки, сприймає радісно життя ще й тому, що вміє користати з краси в природі, в мистецтві. „Не сумую — писала — бо ніколи. Праця має свій смак і своєрідну приємність". „Прямуйте пішки через парк. Це чудовий прохід". Або в іншому листі: „. . . я завжди закохана у гори, у їх величній і гордій красі" . . . Жаль, що Наталя Когуська залишила своє літературне перо, її перші оповідання виявляли талант. Залишила ж тому, що завжди були повні руки іншої громадської роботи. Якось писала, реаґуючи на наші жалі про брак часу: „. . . було мені приємно, що є на світі люди, які не щадячи себе губляться в праці на такій широкій, а такій убогій на наші часи, народній ниві" . . .

Не диво, що людина з такими духовими зацікавленнями завжди і легко входила в контакти з такими людьми, як покійна проф. Наталя Полонська, покійна Плятоніда Щуровська, щоб турбуватися їх долею, помагати їм, активно співдіяла при кожній акції допомоги визначним залишенцям в Европі.

Сердечно ґратулюємо Вам, Пані Наталю з відзначенням. У Вашій особі це відзначення призначене для загалу українок, тільки ж у Вашій особі зібрані їх вартості суцільно і сконденсовано.

Жийте в здоров'ї й повноті радісного, творчого життя довгі-довгі роки!

Тоня Горохович

* * *

В міжчасі довші і коротші писемні привітання від друзів ред. Н. Когуської та читачок журнала „Промінь" наспіли до редакції: — Дарія Бродгед — Гамільтон, Савеля Стечишин — Саскатун, А. М. Гняздовська — Вінніпеґ, Ольга і Микола Гавриші — Саскатун, Ольга і Емілій Лукомські — Едмонтон, Роман і Соня Стратійчуки — Саскатун, Іванна Зельська — Вінніпеґ, Ганнуся Балан — Торонто, Зоня Ситник-Крепякевич — Вінніпеґ, Софія Василишин — Едмонтон, Юрій і Анна Токарики — Гамільтон, М. і М. Котульські — Торонто, редактори й адміністрація „Українського Голосу" у Вінніпеґу: д-р Юрій Мулик-Луцик, ред. М. Гнатів, д-р Б. Мартинович, Надя Ґаврачинська, Галина Кіцюк, І. Гарапяк, Марія Василів, Емілія Луценків, Ольга Завісляк, Василина Кутна, Тереня Кузів, Соня Пелех, Марія Кушнірик, Г. Соломон, Анеля Міщук, провінційна Екзекутива Союзу Українок на Саскачеван, д-р Ганна Янішевська, д-р Зоя Плітас — Торонто, о. д-р Володимир і добр. Леонія Слюзарі — Монтреал.

КНИЖКА ПРО ЖІНОК-ЛІКАРІВ

The Indomitable Lady Doctors by Carlotta Hacker, Clarke Irwin, 259 pages, hardcover, $8.50.

Найбільше віддані рухові жіночого визволення у Канаді були перші жінки-лікарі. Вони мусіли бути впертими, щоб практикувати медицину і, розуміється, її студіювати. Вони мусіли боротися з професорами, чоловіками-студентами і суспільством і через те терпіли насміх та професійні і правні перешкоди. Іронічно, вони ішли практикувати медицину в такі місця, які могли б перелякати їх найбільш відважних суперників-чоловіків. Вони поповняли ряди медичних місіонерів Тибету, Китаю й Індії. Вони служили піонерам, мисливцям, лісовим робітникам і індіянам, що часто означало життя в дерев'яних кабінах чи повітках, у суворому кліматі, сотки миль від приємностей цивілізації. Вони здобули чоловічу твердиню канадської медицини. Сьогодні в Канаді є приблизно 4,000 жінок-лікарів. Це оповідання про тих, які пробивали дорогу; воно дійсно захоплююче.

PROMIN

Vol. XVI. No. 3 ENGLISH SECTION March, 1975

A MOMENTOUS MEETING — IRA ALDRIDGE AND TARAS SHEVCHENKO

By Donald L. Miller

The meeting of Ira Aldridge and Taras Shevchenko was one of those sparkling footnotes to history which suddenly and briefly illuminate an entire era.

The two great artists, unalike in many ways, met on a wintry December evening in the St. Petersburg home of Count and Countess Fedor P. Tolstoy. The year was 1858.

Just the day before, Taras Shevchenko, already at 44 renowned as the poet laureate of Ukraine, received a brief note from Count Tolstoy. It stated:

> Please, Taras Hryhorovych, come tomorrow between 7 and 10 p.m. Ira Aldridge is going to recite some Shakespeare.

Aldridge, the great American-born Negro actor, had just arrived in St. Petersburg following a tour of Belgium, Germany, Italy and Poland. Count Tolstoy wanted this accomplished dramatic actor to meet the oustanding literary and artistic people in St. Petersburg. It was natural that Taras Shevchenko would be among the first to be invited.

That this would be a momentous meeting was pre-ordained. Both men were more than artists. Ira Aldridge regularly sent money back to his native United States to aid in the fight of Negroes there for an end to slavery. He used his great acting talent to attack the slave trade and man's inhumanity to man.

In England he had played in such dramas as "Sorinam—A Slave's Revenge" which attacked the slave trade, "The Death of Christof, King of Hayti," and "The Ethiopian or Quadrone of the Mango." As Alambra in "'Paul and Virginia," he played a run-away slave who is befriended by the hero and heroine and later saves their lives. In "Pisarro" he played Rolla, a leading figure in the Peruvian struggle against the Spanish conquerors.

Taras Shevchenko, in a like manner, had used his art and his poetry to advance the cause of Ukrainian independence from Russian rule, and the freedom of all men from oppression. In "The Caucasus" in 1845 he had written:

> From the dawn of time, Prometheus
> Hangs, the eagle's victim;
> All God's days, it pecks his ribs,
> Tears the heart within him.
> Tears, but cannot drink away
> The blood that throbs with life,
> Still it lives and lives again
> And still once more he smiles.
> For our soul shall never perish,
> Freedom knows no dying.

In "The Neophytes," written in 1857, Shevchenko warned the tyrants with these words:

> .....Now it seethes
> With captives there in Syracuse,
> In cells and dungeons. And Medusa
> In the tavern, drunken, sleeps
> Among the beggars. Soon she'll wake,
> And, despots, your sweat, your blood she'll take
> For morning-after rites.

The meeting of these two great artists and fighters for freedom ignited into instant friendship. Sculptor Mikhailo Mikeshyn who arrived at Count Tolstoy's party about an hour after the others, later wrote of the meeting in his memoirs:

> They (Aldridge and Shevchenko) were sitting on the sofa in the corner, or walking around the room, holding each other by the arm while the daughters of the Count vied with each other in acting as interpreters, quickly translating their animated conversation into English and into Russian.

Katherine Tolstoy Junge, who had been one of these youthful interpreters, later wrote:

> It was only natural for Shevchenko to become a friend of his (Aldridge). The two had very much in common: both were pure, honest souls, both were real artists, and both had memories of hard times in their youth.

To what hard times did Mrs. Junge refer?

Ira Aldridge had been born in New York City in July 1807 as a free man. He attended the African Free School, which later was absorbed into the New York City Public School system. His dream was to become an actor. Even while in school he won prizes for declamation.

His love of acting led to haunt the New York theaters of that day, and to become an actor in his own right at Brown's Theater. This theater had

opened in 1820-21 and appears to have been the beginning of Negro theater in America. Its productions became so popular that they were attended by many white citizens as well as by an enthusiastic, regular Negro audience.

Aldridge had come to know the great English actor James William Wallack earlier. So when he came to the conclusion that there was little real future for a serious, determined Negro actor in the United States in that day, Aldridge set sail for England.

Aldridge's first plays in England were folk plays, which played up his role as a Negro and often presented him as a symbol of slaves fighting for liberty and for dignity. As his talents matured, he began to take on Shakespearian roles, such as those he had seen James Wallack play in New York. Aldridge played Othello at the Covent Garden Theater at a time when Tyrone Power, grandfather of the late Hollywood actor of the same name was playing there. In subsequent years he played Othello, Macbeth, and even King Lear all over England, the European continent, Russia, and Ukraine.

At the moment Aldridge arrived in St. Petersburg audiences were ready to welcome him, both as a great actor and as a symbol of man's fight for freedom. Harriett Beecher Stowe's book, *Uncle Tom's Cabin* published in 1852, had been translated into many languages by then and was well known in St. Petersburg. These in St. Petersburg—Russia's window on the West—were aware, too, of the abolition movement which would reach a climax in 1861 with President Abraham Lincoln's Emancipation Proclamation and the Civil War.

At the same time a movement to free the serfs in Russia and Ukraine was gaining momentum. A draft order for liberating the serfs had been circulated in 1857. By one of those coincidences of history, it, too, would be put into effect in Russia and Ukraine in 1861.

Aldridge had come to St. Petersburg to introduce audiences there to Othello, Macbeth and King Lear. He played in English, and the rest of the cast, recruited from actors there, played in Russian. Nonetheless, his acting talent was so powerful that he entranced the audiences of which Shevchenko became an enthusiastic member.

The life of Taras Shevchenko, of course, is too well known to readers of *The Ukrainian Quarterly* to bear repeating here in detail. Yet it is important to the understanding of his meeting with Ira Aldridge to recall that Shevchenko had been born a serf in Kiev in 1814. He was seven years younger than Aldridge.

Shevchenko had worked first as a shepherd. It was his talent at sketching and painting that so impressed the intelligentsia who heard of him that they raised the money to buy his freedom. He went on to study at the Imperial Arts Academy in St. Petersburg, from which serfs were barred.

Shevchenko became a free man in 1838, when Aldridge already had gained renown as an actor all over England and Ireland. His first collection of verse, *Kobzar,* was published in 1840, and won him immediate fame. Publication of his longest historical poem, "Haydamaky," in book form the following year placed him in the front rank of poets not only of his day but of all time.

In subsequent years his poems were translated into many languages, including English.

The spirit of his work was grief for Ukraine enslaved by foreign Russian rulers, and for all mankind suffering under oppression. His works became an inspiration and a call to the struggle for the national liberation of Ukraine. His revolutionary ideas were to keep in fear those "crucifiers of the nations, tyrants yet to come" against whom he directed his fiery words.

Shevchenko's poetry was an expression of protest against the Russian tyranny of the Czars, and he finally ran afoul of Russian officialdom, as Aldridge was to do later. . In 1847 Shevchenko was sentenced to ten years penal military service and, to make his misery complete, he was deprived of drawing and writing materials.

From exile, Shevchenko wrote to Count Tolstoy: "All my life has been devoted to divine art, but now to deprive myself of thoughts, of feelings, from the unquenchable love for beautiful art! O, save me, for one more year will kill me."

Count Tolstoy was instrumental in obtaining his release after having served ten years of his penal service. Shevchenko, who was banned from ever returning to his native Ukraine, settled in St. Petersburg and lived at the Academy of Arts. He had been in St. Petersburg only a short time before the arrival there of Ira Aldridge.

The meeting of these two artists that wintry December night led to a series of meetings. Shevchenko would attend Aldridge's performances of Shakespeare, and Aldridge would visit Count Tolstoy's home. He would stride into the house and demand, "And, the artist!," as he called Shevchenko.

Mrs. Junge, who had served them both as an interpreter, later reported many conversations between them. The most deeply moving was one evening when the story of Shevchenko was related to Aldridge and Aldridge's story was related to Shevchenko.

As a token of friendship, Shevchenko, on another evening, offered to draw a portrait of Aldridge. Aldridge accepted and, for as long as he could, sat silently on a divan. Only the scratch of pencil on paper could be heard.

After a time Aldridge, who appears to have been a man in perpetual motion, began to squirm, complain about having to sit at attention, make faces reflecting his misery, and then breaking out in rolling laughter. Shevchenko angrily stopped his work.

Fearing that Shevchenko might not complete the portrait, Aldridge made a frightened face and once again sat quietly, but not for long. Suddenly, he asked: "May I sing?"

Then began a touching, sad Negro melody which gradually moved into a lively tempo and ended in a mad jig by Aldridge around the studio. Caught up in the merriment, Shevchenko launched into the singing of Ukrainian songs, and the portrait was set aside while the two men became involved in discussing the typical features of different peoples and the similarity of their folklore.

With such interruptions, the portrait took longer than usual to complete, but it turned out to be a lifelike resemblance of Aldridge, and now hangs in a museum in Kiev.

Weakened by his hard life and by his years of penal military service, Shevchenko died in 1861. But Aldridge lived on to make a number of tours through Russia and, probably because of what he learned of Ukraine from Shevchenko, through Ukraine, as well. He played in Kiev and Odessa, and in many other cities of Ukraine. A critic in Odessa wrote: "Aldridge, in the role of strolling missionary, has enlightened the public with the light of the immortal creations of Shakespeare. At the moment, it seems to me, there is no provincial city in which the light of Shakepeare's genius has not penetrated, thanks to this traveling tragedian."

Times had changed in Russia from the time when Aldridge and Shevchenko had first met in 1858. Russian police had reimposed the strictest censorship. The censor's pencil had cut many scenes and sentiments out of the Shakespearian roles Aldridge was allowed to play. In some areas, police had begun rumours that Aldridge was a menace to the life and limb of fellow actors. All but a few actors refused to take part in his productions.

Worsening conditions caused Aldridge to write in May 1864: "Things are very bad in Russland at present and I intend, please God, to finish as it will not be worthwhile returning, particularly as I am not allowed in St. Petersburg."

Aldridge returned to England where he died in 1867, six years after the untimely death of his friend, Taras Shevchenko.

Today, Ira Aldridge, the great American-

To the Kobzar

By Lina Kostenko

Kobzar!
Once more
to you I come,
because you are my conscience and my creed.
Forgive me, that with trifles I disturb
your deep and everlasting sleep.
And yet, perhaps, this is no trifle.
You see, yourself, how complex are the times:
Profound confusion.
Breach of tradition.
A re-evaluation of beauty.
And constant motion—
in the universe, on earth.
All but the graves from their positions have not stirred . . .
Oh, in the span of this our century
how many maimed and hopeless souls emerged!
But this is no surprise.
The globe has spinned full circle
In bloody haze, in smoke, in fires.
Some men have fallen seasick,
and reel upon earth's deck.
Unstable, desolate, and weak,
unfortunate it is, if into art they wander —
in search of forms that yet were never seen,
in search of forms that yet were never heard.
And here are found—mere seekers of their keep,
and crowds of skeptics, and of frauds —
who seek the most contemporary forms
for that same content,
which in their soul is not.
Rejoice ancestors of the caves —
for here and now resounds the modern bell!
in abstraction,
in modern,
in hysteria,
a subtle content in its spasms dies,
And peers upon itself, then, from the off side —
if, in its agony, some beauty lies . . .
Oh, my Kobzar!
My poet of the summits!
And how did you write verse?
I did not write.
I laughed and cried.
I blessed, and sang, and cursed.
To tell the truth —
I little cared,
how, in this, I had from the off side looked.

Tr. by Orysia Prokopiw

---

born Negro actor, is memorialized in the Ira Aldridge Theater at Howard University, Washington, D.C. Not many miles away on Capitol Hill is the Folger Library dedicated to Shakespeare. It seems poetic justice that in these days, when mankind is locked in many struggles for human freedom and for national independence, that a memorial to Taras Shevchenko should also rise on the free soil of the United States within a few miles of the memorials of Ira Aldridge and to William Shakespeare.

These memorials to Aldridge, to Shakespeare and to Shevchenko, each in its own way, will stand to remind the peoples of the world of man's undying struggle for freedom and to inspire them to continue the battles for which Aldridge and Shevchenko fought until victory is won.

It is conceivable that pilgrimages to Washington in future years will include paying homage at these three memorials in memory of the friendship of Ira Aldridge and Taras Shevchenko and of Shakespeare, who, without knowing it, played an important role in bringing these two great artists together.

Кладемо нев'янучий вінок на свіжу могилу членкині бл. п. Ірини Долинчук, яка упокоїлася 23 грудня 1974 року, в її пам'ять складаємо $10.00 на журнал „Промінь". Висловлює глибоке співчуття дочці Марії, синам Іванові, Несторові і Олексі та всій родині.

За відділ ім. Л. Українки при Катедрі Пресв. Тройці

у Вінніпегу:

Соня Бейзик, голова **Ярослава Карпяк,** кор. секр.

— — — — —

У світлу пам'ять моєї незабутньої матері Анни Гавриш, яка упокоїлась 5 жовтня 1965 року в Мічам, Саск. складаю нев'янучий вінок і засилаю $10.00 на журнал „Промінь". **Мирослава Гавриш,** Гефорд, Саск.

— — — — —

У перші роковини смерти бл. п. Анастасії Тріщук, дружини Василя Тріщука, яка упокоїлась 21 лютого 1974 року в її світлу пам'ять замість вінка складаємо $6.00 на журнал „Промінь".

П-во Тащюки, Гаєс, Саск.

— — — — —

Кладемо нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Стефана Дереніського, який упокоївся 24 грудня 1974 року у Тандер Бей, Онт., батько нашої довголітньої членкині пані Анни Мороз. В його світлу пам'ять засилаємо $5.00 на „Промінь". Родині покійного висловлюємо щире співчуття.

За відділ ім. Л. Українки в Брентфорді,
А. Пережак, референт

АЛЬМАНАХ ДОБРОЇ ЗЕМЛІ

Добрі вказівки для тих, що мають свої власні городи:

1) Треба завжди садити купчаки (меріґолд) у своєму городі, бо це припиняє багато різних зараз включаючи „нематоди" та мексіканські „бін бітелс".

2) Садження одних рослин в товаристві з іншими рослинами є стародавній спосіб природного господарства на городах, бо це зменшує всякі зарази в городах і рівночасно випродуковує сильніші і здоровші рослини. — Коли ми знаходимо рослини у дикому стані, то ми знаходимо їх в товаристві інших різноманітних рослин. Отже, — через наслідування природи, ми можемо запевнити кращий успіх з нашою яриною та різними квітами.

3) Перемінюючи рядки рослин помагає стримувати різні зарази, як також і напади від різних шкідливих комах.

4) Ось тут подається кілька зі звичайних городових рослин та їх улюблених товаришів, — як також і тих, що з ними вони не погоджуються. І так:

Морква: Вона любить дрібненьку цибулю, салату, горох, помідори і звичайну цибулю. Важне — не садити її в товаристві кропу.

Капуста: Садити її з картоплями, кропом, петрушкою і цибулею. Але не садити її з фасолями, помідорами, або суницями.

Помідори: Садити їх з морквою, шпараґами, цибулею, петрушкою, або з дрібненькою зеленою цибулею („чайвз"). Важне — не садити їх з картоплями або з капустою.

Фасолі: Їх можна садити з картоплями, морквою, капустою, огірками і майже з кожною іншою яриною, — лише не з цибулею або буряками.

Кукурудза: Ця рослина росте добре з горохом, фасолями, огірками, картоплями, гарбузами та з динями. Хто з нас не бачив ціле поле кукурудзи з небхідними динями? . . .

Огородник з Норт Бетлфорд, Саск.

АНСАМБЛЬ ШУМКА ПРИЇЖДЖАЄ ДО ВІННІПЕҐУ. Славна українська танцювальна група Шумка з Едмонтону виступить з двогодинною програмою у Вінніпеґу в Сентеніял Гол 15 березня 1975 року. Ансамбль складається з 60 танцюристів під керівництвом п. Семчука. Білети можна буде набувати в касі при вступі до залі.

‚Багатокультурність стає постійною урядовою політикою'

Національна Бібліотека Канади включається в багатокультурну політику

Багатокультурна Бібліослужба — це найновіша служба, яку дає бібліотека для членів усіх етно-культурних суспільств в Канаді. Цими заходами Національна Бібліотека підтриму багатокультурну політику Уряду Канади.

ЗАВДАННЯ

Завданням бібліослужби буде селекція, набуття, каталогування і подавання, через сітку канадських бібліотек, бібліотечного матеріялу в мовах інших, ніж англійська та французька. При набуванні книжок будеться брати до уваги наступні ділянки: література, бібліографія, подорожування та теми як от: догляд дитини, куховарство, городництво й фолкльор. Найбільшу увагу присвячуватиметься дитячим книжкам, щоб в той спосіб зберігати й заохочувати до навчання мови предків.

ПРОГРАМА

Подача книжок буде проводитися через провінціяльні або регіональні депозитові центри. До депозитових центрів будуть посилатися книжки по 50 комплетів, а звідтіля їх розсилатиметься по черзі по провінції чи районі, залежно від місцевого попиту.

Ця служба пічне циркуляцію книжок на початку 1975 р. в 10 різних мовах: **голляндській, еспанській, італійській, китайській, німецькій, польській, португальській, українській, фінляндській** та **шведській.** На прохання будуть додавані нові мови кожного року.

Бібліослужба докладає всіх старань, щоб вивчити потреби етно-культурних суспільств щодо книжок. Ці дані будуть головним фактором у поліпшенні обслуговування.

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon. John Munro
Ministre chargé
du Multiculturalisme

Пишіть на нижчеподану адресу в справі інформацій про бібілослужбу чи ваших суґестій:

Multilingual Biblioservice
National Library, Ottawa, Ontario, K1A 0N4

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

Місцевість .....

Провінція .....

..... Код .....

Телефон: Код округи: (....) .....

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Тарасик

Сидить малий Тарасик
Сьогодні нишком-тишком,
Купив йому на свято
Тутусь гарненьку книжку.
Така ж вона хороша,
Що хлопчик начитатись
Її ніяк не може.

Олексій Довгий

Раїса Лунгу

У першій клясі

Ануця сиділа за маленьким столиком. Тремтячою рукою, прикусивши кінчик язика, виводила в зошиті рисочки.

Вона — школярка!

На колінах у неї, визираючи з-за столика сиділа лялька. Напише Ануця ряд рисочок, помилується ними, тоді ляльку попестить. Ще рядок — ласкавий погляд на ляльку.

Ануця вдома сама. Вона і лялька. Лялька з самого ранку просить побавитися з нею. Та Ануця ласкаво пояснює:

— Не маю часу. Я вже велика. Вчуся у школі...

Ляльчині очі дивляться так благально, ніби промовляють:

— Що ти розумієш! Потримай мене трошки на руках. Побачиш, яка я розумниця!

І от Ануця виводить у зошиті рисочки, а лялька дрімає в неї на колінах.

Раптом у сінях почулися кроки. Ануця здригнулася. Лялька упала на підлогу. Дівчина нахилилася над зошитом.

Прочинилися двері, до кімнати зайшла Сандуця, Ануцина сусідка. Сандуця старша. Другокласниця.

З поважним виглядом підійшла до столика, зазирнула через Ануцине плече у зошит.

— І я, коли була у першій клясі, писала рисочки. Виходить?

Ануця глянула на подружку, тоді на свої рисочки в зошиті й промовила:

— Виходить...

— Знаєш, що? Давай я за тебе напишу.

Ануця подивилася на неї невдоволено:

— Не треба... Я й сама можу.

— Як знаєш. Коли не хочеш... — образилась Сандуця і вже зовсім зібралася йти, як зненацька її погляд впав на ляльку.

— Твоя?

— Моя... Але більше нею не бавлюся.

Увечері Ануця показала татові зошит з кількома рядками рисочок і дуже образилася, коли він пригорнув її до себе й сказав:

— Маленька татова, маленька!

Вкладаючись спати, Ануця повісила суконочку на спинку крісла, черевички поставила поруч під ліжко. Аякже, вона вже велика і має бути охайною!

Натягла ковдру до самого підборіддя, заплющила очі й лежала якийсь час не ворушачись. Тут їй раптом стало дуже сумно, вона зіскочила з ліжка й босоніж прочалапкала у протилежний куток кімнати, вхопила з підлоги ляльку й притьмом кинулася знов до ліжка.

Ласкаво притисла її до грудей, як найдорожчий скарб, тихо прошепотіла:

— Я-бо вже велика, мені що, а ти маленька, тобі лячно самій!

І заснула поруч з лялькою.

Переклала з молдавської
М. Слов'янова

До школи

Кряче галка, що Наталка
Не піде до школи,
Бо та злюка Завірюха
Снігом личко коле.

Йде Маруся, йде Ганнуся,
Піде і Наталка.
Ой, неправду вам казала
Та чорненька галка.

М. Підгірянка

Іван Муравейко

Я сама

— Ходи, буду умивати.
— Я сама, я сама.
— Ходи, буду одягати.
— Я сама, я сама.
— Ходи, буду заплітати.
— Я сама, я сама.
— Ходи, буду годувати.
— Я сама, я сама. —
До роботи он яка
Наша дочка беручка!

Ю. Лащук

УКРАЇНСЬКІ ГОНЧАРІ

Найпоширенішим видом художньої будівельної кераміки було кахлярство.

Перші кахлі виконано на межі XIV—XV ст. Вони мали форму циліндра, клалися в стінки кімнатних печей — грубок так, що дно стояло до вогню, а отвір йшов в кімнату. Майстри Потелича на Львівщині робили кахлі коротші, схожі на миски.

Наприкінці XV ст. кахлі міняють свій вигляд: вкорочуються і „повертаються" — стають плиткою в кімнаті, а отвором (як і тепер), — до вогню. Плитка стала об'єктом широких декоративних пошуків. На ній створюють різноманітні рельєфні і кольорові розписи. Виникають орнаментальні і сюжетні малюнки. Якщо раніше кахлева піч була надбанням панських покоїв ,то у XVII ст. вона часто згадується в описі міщанського і навіть селянського житла. Особливо пишні печі і різноманітні кахлі створювалися у XVIII ст. Тут і складні підполивні розписи синього кольору (кобальтом) ,і поліхромія емалей, і славетні зелені зразки, які виявляли красу рельєфних рисунків і незліченні види неполив'яних кахлів. Їх виробництво продовжували ще у XIX ст. майстри Косова і Коломиї на Прикарпатті. Сокаля на Львівщині, Ужгорода на Закарпатті, Ічні на Чернігівщині, багатьох центрів Полтавщини, Харківщини, південної частини Київщини.

Розклад феодальних відносин завершився ліквідацією кріпаччини і встановленням капіталістичних відносин в середині XIX ст., спричинив істотні зміни в розвитку народних промислів, і зокрема в гончарстві. З'являються керемічні фабрики, які поступово витісняють з рук кустаря виробництво кахлів, полумисків, мисок. Господарями ринків стають лихварі. Все це спричинило знецінення праці гончарів, веде до загального зубожіння, подекуди й до творчої деґрадації, особливо в тих випадках, коли замовник вимагав товару на міський ринок з його міщанськими смаками. А там вже й мови не було про розуміння народної художньої культури, високого реалістичного мистецтва художників-декораторів з народу.

НАДДНІПРЯНЩИНА

Це одна з найяскравіших зон керамічного виробництва України. Вона розляглася довго смугою осередків вздовж правого берега Дніпра-Славути від Києва і Василькова на півночі до Знам'янки на півдні.

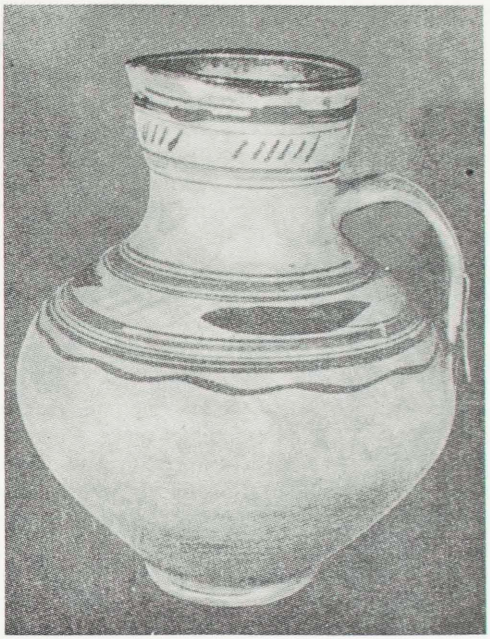

Глечик. Опішня. Кінець XIX ст.

У першому тисячолітті на цих просторах жило слов'янське плем'я полян. Від них і йдуть особливості місцевого гончарства, яке на протязі віків дало чимало художніх скарбів. І знахідки археологів, і твори середньовіччя яскраво свідчать про це. Ті ж матеріяли, а також наявні пам'ятники говорять про те, що керамічне виробництво Наддніпрянщини багате не лише ужитковим посудом, а й різними видами будівельної кераміки, і особливо кахлями.

Раніше в XV — XVII ст. вони були рельєфні, теракотові або й полив'яні, зелені. Пізніше, у XVIII — поч. XIX ст. на півдні Київщини робили кахлі плоскі, рясно розписані кольоровими глинами. По побілці виведені контури рудою глиною. Розпис завершували візерунки зеленого та червоного кольорів.

На цих виробах зустрічаємо різноманітні сюжетні сцени, що відображують типаж місцевого фолкльору, а також різні сцени з побуту.

Ось козак на баскому коні. А он троїста музика, жінка, що веде за руку дитину, циган з ведмедем. Часто виступають й птахи — чайка чи сорока. Всі ці сцени рясно доповнені соко-

витими рослинними орнаментами, що за своїм стилем є продовження бароккових орнаментів XVIII сторіччя.

Висока художня культура цих кахлів, що, як стверджують записи в музея, робилися в районі Сміли (нині Черкаська область), найкраще збереглася до наших днів в творчості майстрів стародавнього гончарського осередку — Дибинців. Про це говорять не лише давні миски — другої половини XIX ст., а й сучасні твори багато представлені в музеях Києва, Полтави та Ленінграда.

Витончений смак і конструктивна завершеність відзначає дзбанки, свічники, макітри, тикви, кухлі, „бинчики" (глечики, що мають вухо не збоку, а вгорі; воно дугою йде над отвором). Виконали їх К. Масюк, Є. Проценко, Д. Слоква.

Серед десятків осередків Наддніпрянщини цьому селу належить провідне місце. Воно розташоване над мальовничими гранітними берегами леґендарної Росі. Прекрасні глини, великі лісові масиви, що вкривають гористі простори, були як передумовою доброго захисту від навали кочівників, так і споконвічного гончарського виробництва. Давність гончарських традицій Дибинців знайшла своє відображення і у фолкльорі. Тут є свій танець „Гончар", є й пісня про гончарську справу, яка починається словами „Гончар глину місить".

Новітня історія Дибинців нерозривно пов'язана з діяльністю Каленика Масюка. Це поодинокий майстер, про якого збереглися дані в літературі дореволюційного часу. Він мав своїх попередників — учителів, котрі, як і він, зростали в середовищі народньої культури, мистецтва, словесного і пісенного фолкльору, яким так багата чарівна Київщина.

Крім Дибинців, струнками системами орнаменту, виконаного в техніці контурного розпису, пишаються майстри Василькова, Обухова (Київська область), Канева, Гнильця, а фляндрування розквітає в Головківці (Черкаська область).

Васильків — стародавнє місто, яке завжди мало своїх гончарів, що особливо славилися розписними мисками. Орнамент їх нагадує Дибинці, проте тло їх здебільшого червоне, а контур білий. Як і там, у васильківців, на мисках порозсідалися великі півні, чайки. Рослинні композиції дуже рясні, але спокійні.

Порівнюючи орнаментику Дибинців і Василькова, легко помітити, що перший властивий рух, динамізм, пишність, притаманні українському барокко XVIII ст., як це бачимо на ліпній орнаментиці храмів Переяслава, Києва. Малюнки ж другого осередку, незважаючи на спільність кольориту і техніки розпису, більш споріднені з іншими видами народного мистецтва Київщини, що зумовило його м'якість, теплоту. Зокрема, глибоку стилістичність єдність знаходимо, зіставляючи їх з творами славетного майстра декомайстра декоративного розпису Київщини — Марії Примаченко. Їм властива та ж асиметрія, статитизм, фантастика, простота і інтимність, що й васильківським роботам, створеним Мироном Савчуком, Федором Середою чи Опанасом Вернигорою.

Найвидатнішим осередком фляндрових розписів Наддніпрянщини є село Головківка, що знаходиться між леґендарним Чигирином і оспіваним Шевченком Холодним Яром. Яких тільки малюнків не створюють тут Никін Брюховецький, Петро Суржко, Уляна Кравець та десятки інших майстрів! Скільки фантазії, невичерпної вигадки вкладають майстри в свої білі або вишнево-червоні миски! Не випадково вони привертають увагу відвідувачів художних виставок у Києві!

Сучасна Чигиринщина має декілька великих гончарських осередків, де роблять добрий кухонний посуд. І лише в Цвітній створюються іграшки та скульптурки здебільшого у вигляді лева, які здобули собі добру славу на довколишніх базарах.

Складаю нев'янучий вінок з найкращих квітів, що їх моя мама, бл. п. Василина Іванів любила, й яка упокоїлась 4 січня 1973 року в річницю її смерти складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дочка Стефанія Іванів,
Стирджес, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять нашої дорогої мами„ бл. п. Людвіги Котишин з Мирнам, Алберта, яка упокоїлась 24 березня 1971 року, кладемо китицю квітів на її могилу і засилаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Дочки — Мілька Дубельт, Галя Маріянич, Віра Бетес і Леся Гедінгер

— — — — —

Складаємо нев'янучі вінки в пам'ять: мого дорогого мужа, батька і дідуня бл. п. Теодора Велігроцького, який упокоївся 12 січня 1954 року і в першу річницю мого дорогого сина бл. п. Романа Велігроцького, який упокоївся 28 березня 1974 року в Торонті в їх світлу пам'ять засилаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина, мама, дочка і сестра Оксана Грицьків,
Брентфорд

ЗАМІСТЬ КИТИЦІ КВІТІВ

Вже п'ять довгих років минає, як згасла зірка нашого одинокого і так нам дорогого сина, блаженної пам'яті д-ра Семена Кута, людини щедро обдарованої талантом, добротою і щирістю.

Ой Сину, Сину, люба моя Дитино, так без тебе сумно жити. Я тямлю тебе, мій дорогий Сину, твій голос ще і досі в моїй душі бренить, я бачу тебе і твою веселу усмішку, ти зіронько моя, так як під час похорону у своїй проповіді о. прот. П. Бублик сказав: „Невмолима смерть забрала несподівано зразкову людину з нашого церковного і громадського життя, а родині улюбленого мужа, батька" і мені так дорогого сина. Зберіг ти сину заповіт Господній: Будь вірний аж до смерти, Я дам тобі Вінець Життя.

Спи спокійним сном, дорогий Сину, а пам'ять про тебе в наших серцях буде на все вічною. Нехай цей спогад буде про нього на все, і ми в цю сумну і болючу для нас річницю смерти нашого сина замість вінка з пахучих квітів, засилаємо скромну пожертву на пресовий фонд „Променя".

Сумуюча мати
Анна (Кут)-Мудра

В першу річницю смерти мого дорогого і незабутнього мужа, бл. п. Петра Немировського, який упокоївся 29 березня 1974 року, в його світлу пам'ять засилаю $5.00 на „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Засмучена дружина Анеля Немировська,
Брентфорд

— — — — —

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Теодора Дудки, мужа нашої членкині Марії Дудки, який упокоївся 6 лютого 1975 року у Тандер Бей, Онт. складаємо нев'янучий вінок — $5.00 на журнал „Промінь". Висловлюємо глибоке співчуття дружині і родині.

Відділ Доньки України,
Тандер Бей, Онт.

— — — — —

Членкині відділу ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв.

Тройці у Вінніпегу складають нев'янучий вінок на могилу бл. п. Андрія Чубея, мужа членкині Василини Чубей, який упокоївся 3 січня 1975 року, в його пам'ять складають $10.00 на журнал „Промінь". Дружині Василині, дітям і всій родині висловлюють сердечне співчуття.

За відділ ім. Лесі Українки:
Соня Бейзик, голова **Ярослава Карпяк,** кор. секр.

— — — — —

У світлу пам'ять мого мужа, бл. п. Григорія Шурко, який упокоївся 4 березня 1968 року складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Ольга Шнурко, Мисисага, Онт.

У першу річницю смерти мого любого сина Богдана Малицького, який відійшов у вічність 1 лютого 1974 року у молодім віці — на 42 році свого життя, замість квітів на його могилу складаю $25.00 на журнал „Промінь".

Відійшов Богдан з цього світу несподівано. Залишив він у глибокому смутку свою маму, дві сестрі, два швагри і багато приятелів. Хай Господь-Бог прийме душу його до Свого царства небесного.

Мама Параскевія Малицька

Звіт Провінційного Ювілейного З'їзду Союзу Українок Східньої Канади

Провінційний, з ряду 36, з'їзд складових організацій: Союзу Українок Канади, Товариства Українців Самостійників і СУМК відбувся в Торонті в днях 8, 9, 10 і 11 листопада 1974 року.

З'їзд почався в п'ятницю вечером реєстрацією в залі Катедри Св. Володимира. Офіційне відкриття з'їзду відбулося в суботу 9 листопада о годині 10:00 рано. З'їзд відкрив пров. голова СУС п. Нестор Костинюк, який привітав учасників з'їзду і склав подяку відділам м. Торонта за підготовку і приміщення з'їзду. Молитву перед початком нарад провів митр. прот. Д. Фотій. По цім голова З'їздового комітету д-р Павло Кіт вітав гостей і делегатів та запропонував програму з'їзду спільних і поодиноких сесій складових організацій.

Перша сесія Союзу Українок Канади відбулась того самого дня перед обідом після відкриття спільної. Сесію відкрила голова пров. екзекутиви пані Мирослава Телеґа, яка привітала учасників з'їзду, зокрема привітала голову Союзу Українок Канади пані С. Пауш і редакторку журнала „Промінь" Н. Когуську. До почесної президії покликала таких осіб — Стефанію Пауш — голову Союзу Українок Канади, ред. Н. Когуську, Діну Гетьманчук, голову місцевого відділу ім. Кн. Ольги, Ганну Романчич-Ковальчук — голову Музейної Фундації, Олю Гамару — голову Музейної Філії Союзу Українок в Торонті. Секретарками з'їзду були Анна Букса та Іванна Римар.

Закінчуючи слова привіту, голова пров. екзекутиви Мирослава Телеґа висловила жаль, що організація Союзу Українок Канади втратила одну з працьовитих і заслужених, касирку пров. екзекутиви, бл. п. Анну Момотюк, яка є її рідною сестрою і попросила вшанувати пам'ять покійної та інших членкинь, що відійшли у вічність.

Першою що склала привіт з'їздові та його учасницям була голова місцевого відділу ім. Кн. Ольги Діна Гетьманчук. Вона висловила радість, що відділ ім. Кн. Ольги в Торонті має честь бути господинею з'їзду і що в їхнім громадськім домі вони гостять так багато визначних гостей, зокрема привітала голову Союзу Українок Канади Стефанію Пауш, ред. Н. Когуську з одержанням золотої медалі м. Вінніпеґу, цілий склад урядниць пров. екзекутиви Союзу Українок та всіх гостей, як також висловила признання провінційній екзекутиві за проробленну працю.

Від централі Союзу Українок Канади вітала З'їзд голова Стефанія Пауш, яка також склала гратуляції пров. екзекутиві Союзу Українок Східньої Канади за видання „Альбому Буковинських Взорів". В імені редакційної колеґії журнала „Промінь" та його читачок склала привіт ред. Н. Когуська.

Звіт дворічної діяльности управа пров. екзекутиви вручила учасницям з'їзду і тепер над ними відбувались дискусії і внески. На закінчення звітувань членкиня контрольної комісії пані Емілія Паркс внесла вотум довір'я уступаючій управі, що його з'їзд прийняв з одобренням.

Писемні привіти разом з пожертвами на організаційний фонд склали представниці відділів Східньої Канади пані: Галина Сенишин — Доньки України — Монтреал; Меланія Буряник — Софії Русової — Лонґ Бренч; Марія Пасєка — Лесі Українки — Гамільтон; Наталя Лазаренко

Зліва на право: Анна Букса, Діна Гетьманчук, д-р Степан Яремчук, Стефанія Пауш, Мирослава Телеґа, Архиєпископ Михаїл, Наталя Когуська, Ганка Романчич-Ковальчук.

Пані Стефанія Пауш, голова Союзу Українок Канади промовляє під час Ювілейного бенкету, поруч неї Мирослава Телеґа, уступаюча голова пров. екзекутиви Східньої Канади.

— Кн. Ольги — Лашін; Тетяна Демяненко — Лесі Українки — Ст. Кетерінс; Матильда Лазарович — Л. Українки — Оттава; Вореня Костинюк — Лесі Українки — Виндзор; Оксана Гриньків — Лесі Українки — Брентфорд; Оля Куць — Барвінок — Ошава; Една Павлик — Св. Анни — Скарборо; Марія Макаренко — Св. Кн. Ольги — Содбори, Діна Гетьманчук — Кн. Ольги — Торонто; Михаліна Гарасимчук — Доньки України — Тандер Бей; Теофіля Лиса — Кн. Ольги — Ґрімзбі.

Наступною точкою була дискусія на подані відділами справи: найбільше часу було приділено справам контакту між відділами а провінційною екзекутивою. Треба давати вичерпні інформації про завдання і цілі організації Союзу Українок Канади і де є сестрицтво пояснювати, що в обов'язки Союзу Українок включено працю для церкви.

По обіді всі розійшлись на окремі групові наради, яких темою було „Міжорганізаційна комунікація". По скіненчі цих нарад о годині 3:00 по полудні Союз Українок Канади зійшовся на свою другу окрему сесію. Тут голова пані Мирослава Телеґа дала звіт з проєкту видання альбому буковинських взорів, над яким працювала екзекутива поверх два роки. На цю ціль екзекутива дістала певну суму ґренту від федерального уряду, а решту коштів оплатили наперед зібраними передплатами. Альбом зворів вже вийшов з друку і тепер є в продажі. Певну скількість альбомів пров. екзекутива висилає як дар до університетів та більших державних і міських бібліотек. Комітет продажі та розсилки взорів залишається у Виндзорі під проводом пань — Мирослави Телеґи, Іванни Римар і Вероніки Костинюк.

На цих нарадах було рішено, щоб прибутки з продажі альбому були призначені для придбання відповідного приміщення Філії Музею Союзу Українок на Східню Канаду.

Пані Оля Гамара звітувала про пляни та проєкти Асоціяції Українських Музеїв у Канаді, що були дискутовані на 11 Конґресі Українців Канади у Вінніпеґу. Від Музейної Фундації Союзу Українок промовляла Ганка Романчич-Ковальчук.

Д-р Ганна Янішевська прочитала рекомендації резолюційної комісії, які були прийняті з'їздом (надруковані в „Промені" ч. 1, 1975). До резолюційної комісії входили — Оля Гамара, Анна Євчук і д-р Ганна Янішевська.

Склад пропонованої управи Провінційної Екзекутиви Союзу Українок на Східню Канаду внесла Марія Ґургула, член номінаційної комісії. До управи на 1974—75 рік увійшли:

Голова — Галина Сенишин
Уступаюча голова — Мирослава Телеґа
1-ша заст. голови — Наталка Лазоренко
2-га заст. голови — Оля Куць
3-тя заст. голови — Тетяна Демяненко
Рекордова секретарка — Марія Тихонова
Кореспонденційна секретарка — Надія Грицина
Касирка — Стефанія Кульба

Референтки: шкільництва — Дарія Бродгед, організаційна — Галина Мельник, культурно-освітня — Софія Степанюк, журналу „Промінь" — Анна Кіт, Молодший СУМК — Орися Сушко, Інст. Св. Володимира — Стефанія Олійник.

Контрольна комісія: Віра Вусата, Тетяна Клемба, Анастазія Ковальчук.

Осідок провінційної екзекутиви Союзу Українок у Східній Канаді переходить до Монтреалу.

Стефанія Олійник прочитала склад управи Музейної філії: голова — Оля Гамара, 1 заст. голови — Галя Слюзар, 2 заст. голови — Іванна Іваночко, куратор — Іванна Вахна, асистент куратора — Меланія Буряник, кореспонденційні секретарі: української мови — Анна Троян, англійської — Клавдія Микитюк, рекордова секретарка — Ірина Шиповик, касирка — Анна Євчук. Членки: Доця Мандзюк, Розалія Стефанович, Анастазія Пасерб, Одарка Смильська, Емілія Степова, Лариса Коропецька, Наталка Кулик.

Пропоновано одну членкиню від відділу Св. Кн. Ольги з Торонта і добр. Л. Слюзар з Монтреалу; референтки на Східню Канаду — Мирослава Телеґа і Іванна Вахна. Комітет „Альбому Взорів" — Мирослава Телеґа, Іванна Римар і Вероня Костинюк.

Цю пообідню сесію закінчувало слово новообраної голови провінціяльної Екзекутиви на Східню Канаду пані Галини Сенишин. Оцінивши з'їзд, його програму та пророблену працю членкинь уступаючої провінційної екзекутиви, зокрема її голови Мирослави Телеґи, пані Сенишин подякувала за довір'я, за вибір та висловила сподівання, що новообрана управа буде старатись виконувати свою працю настільки, щоб виправдати довір'я з'їзду та його учасниць.

Ювілейний бенкет

Того самого дня, у суботу вечером, о год. 6:00 вечора відбувся ювілейний бенкет з нагоди 40-ліття активної праці провінційної екзекутиви Союзу Українок Східньої Канади.

У великій бенкетовій залі громади Св. Володимира, за багатими святочними столами засіли гості.

Святочну програму бенкету відкрила уступивша голова Мирослава Телеґа. Молитву перед вечерею провів ВПреосв. Архиеп. Михаїл. По вечері представлено гостей за головним столом.

Програма вечора складалась з привітів та головної промови голови Союзу Українок Канади пані Стефанії Пауш. Святочні привіти з нагоди 40-ліття пров. екзекутиви Союзу Українок Східньої Канади склали такі особистості: ВПреосв. Архиеп. Михаїл, д-р С. Яремчук — голова Союзу Українців Самостійників, п. Нестор Костинюк, пані Діна Гетьманчук, пані Галина Сенишин. В часі бенкету загостив з привітом з'їздові СУС президент Комітету Українців Канади адв. Сергій Радчук в товаристві д-ра Я. Кальби та, яких тепло привітали учасники святочного зібрання. Кожний з промовців висловлював признання пров. екзекутиві за проороблену працю, а зокрема за видання такого прекрасного „Альбому Взорів Вишивок".

Історію 40-ліття пров. екзекутиви Союзу Українок Східньої Канади прочитала пані Орися Сушко. Історію Філії Музею Союзу Українок при пров. екзекутиві дала пані Оля Гамара, давши велике признання пані Іванні Вахні за 18 років безперервної праці на позиції голови Філії музею, а тепер як куратор у музейній філії. Як вияв оцінки за довголітню працю у музеї, пані Доця Мандзюк, членкиня філії, вручила їй від з'їзду пам'ятковий дарунок — срібну тарілку.

Слідувала одна з дуже цікавих і святочних точок програми, а саме вшанування бувших голів провінційної екзекутиви вручення їм пам'яткових грамот та ювілейних відзнак.

Відзначені бувші голови пров. екзекутиви Союзу Українок Східньої Канади пані: Марія Шевчук, Калина Сакалюк, Доця Гуцуляк-Мандзюк, Анна Токарек, Ірина Орищак (посмертна) Іванна Римар, Марія Іванець, Іванна Вахна, Таїсія Бевш-Копел, Анна Євчук, Орися Сушко, Мирослава Телеґа. Неприсутні пані — Оля Качур і Марія Пилипюк.

Подяку в імені вшанованих склала перша голова Марія Шевчук. Кінцеве слово пані Олі Куць закінчувало святочну ювілейну програму. Молитву в подяку Господеві провів митр. прот. Д. Фотій.

В неділю рано 10 листопада, по Богослуженні в Катедрі Св. Володимира відслужено Молебень за здоров'я членкинь Союзу Українок Канади та членів складових організацій СУС. По відправі відбулась спільна сесія, а вечером силами молодечих організацій СУМК відбувся величавий концерт, який закінчував програму нашого Ювілейного З'їзду.

Анна Букса і **Іванна Римар** — секретарки з'їзду

Світлина відзначення бувших голів, зліва направо: Марія Шевчук, Доця Гуцуляк Мандзюк, Таїса Бевш-Копель, Орися Сушко, Іванна Римар, Мирослава Телеґа, Калина Сакалюк, Марія Іванець, Іванна Вахна, Анна Токарик і Анна Євчук. Бракує на знимці голів: Олі Качур і Марії Пилипюк.

На пості голови

ГОЛОВНІШІ ФАКТИ ЖИТТЯ ГАЛИНИ СЕНИШИН, НОВООБРАНОЇ ГОЛОВИ СХІДНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ, СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Галина Сенишин, з дому Змієнко, уроджена в Одесі. Батько, генерал - генерального штабу УНР, по закінченні Першої світової війний перебував в Польші в Варшаві. Доньку послав до Перемишля, до Жіночої гімназії при Дівочім Інституті, де вона з дуже добрим успіхом закінчила середню освіту. В 1937 році, осінню, поступила до Академії Політичних Наук у Варшаві. 1941 р. Галина Змієнко вписується на дентистичний факультет берлінського університету, який перемінює після бомбового нападу й цілковитого знищення клініки на віденський університет. Воєнні дії примушують до переїзду: спочатку до Горішньої Австрії, а відтак до Канади в 1948 році.

Вже з молодих літ Галина Змієнко-Сенишин бере участь в різних організаціях. В гімназії, в Перемишлі, членка тайного Пласту, голова спортового товариства „Спартанки". У Варшаві, голова жіночої секції Корпорації „Запоріжжя". На скитальщині — голова Союзу Українок, округ Бравнав. У Канаді, в рядах Союзу Українок займає пости культурно-освітньої референтки, кореспонденційної секретарки, а в роках 1966 — 1970 виконує обов'язки голови відділу Доньки України.

Панство Теодор і Катерина Коропатніцькі із своїми дочками Аделею й Емілією, з нагоди Золотого Ювілею супружого життя, який відбувся 2 листопада 1974 року в Шіго, Саск. з цієї нагоди склали пожертву на журнал „Промінь" $15.00.

В 45-ЛІТТЯ ПОДРУЖЖЯ П-ВА МИХАЙЛА І КАТЕРИНИ ІВАНИШИН

(Монтреал)

У неділю 3 листопада 1974 року випав погідний осінній день, так само, як 45 років тому. Несподіваючись ніякої несподіванки, панство Михайло і Катерина Іванишин, поспішали до церкви, щоб помолитись і подякувати Богові за Його опіку над ними. Перед закінченням Служби Божої, настоятель Собору о. Ігор Куташ, привітав ювілятів та побажав їм щастя, здоров'я та щоб Бог сотворив їм на многая літа. Соборовий хор проспівав „На многії літа", а о. Ігор благословив хрестом, на знак Божого благословення. А тим часом в українському ресторані на вулиці Сенлоренс в Монтреалі зібралися найближчі приятелі п-ва Іванишин, щоб зробити для них несподіванку.

Не треба було довго чекати, ось і наші ювіляти прибули. Перший привітав п. Л. Дука, а пізніше пані А. Байдак за українським звичаєм, тримаючи коровай на руках, привітала їх. Гості й ювіляти засіли до святочного стола, а п. Дука попросив всіх до молитви, а опісля також сказав кілька слів до ювілятів і до всіх присутніх, закінчуючи привітання такими словами: — Дорогі ювіляти, перед Вами отут зібралися ваші друзі, у кожного на устах усмішка, а на лиці радість. Ми хочемо побажати Вам, щоб Всевишній поблагословив Вас ще на довгії роки, та щоб Ви дочекалися золотого ювілею. Присутні проспівали „На многая літа" і піднесли тост за здоров'я ювілятів. Далі слідував смачний обід, приготований нашим рестораном.

З присутніх гостей пані Коник привітала ювілят та вручила гарний подарунок персонально від себе. Друга вітала пані Анастасія Колісник, склавши привіт ювілятам, після цього вручила подарунок, може скромний, але від щирого серця всіх присутніх. На закінчення слідувало слово ювілят, дякуючи присутнім за таку гарну несподіванку. А відтак пригадали свою молодість, пройдені роки, і взагалі разом з гостями у веселій атмосфері провели гарно час. На спомин цього ювілею пані Катерина Іванишин пожертвувала на пресовий фонд „Променя" 10.00 дол. Пізніше забава перенеслася аж до хати ювілят, щоб там її закінчити.

Пізніше ще прибули о. протопресв. д-р Володимир Слюзар з добродійкою Леонідою та о. Ігор Куташ.

На закінчення гостини наші ювіляти прощали своїх приятелів веселі й щасливі.

Лев Дука

РЕДАКЦІЯ ПРОСИТЬ

Це прохання звертаємо до секретарок відділів або пресових референток, як і дописують до журнала про відбуті імпрези, з'їзди й інше.

Редакція буде поміщувати такі репортажі, які наспіли до редакції не пізніше, як два місяці після дати, як вони відбулися.

Редакція багато разів одержувала дописи про імпрези, які відбулися 10, 11 місяців, або рік тому. Таке відкладання репортажу обнижує вартість журнала, а також викликає негодування на журнал зі сторони членкинь по відділах, бо вони не знають хто саме не виконав обов'язку.

Редакція застерігає собі право скорочувати звіти або дописи, якщо вони дуже довгі, як також стилістично виправляти їх.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ РОДИНИ КАРМАНІВ В ТОРОНТО

Як відомо в Канаді між українцями закріпився гарний звичай святкування різних родинних подій. Найбільше популярними є ювілей срібного і золотого подружжя. Особливе значення мають такі ювілеї, коли відзначується людей, які мають певні заслуги в українському громадському житті.

Одним з таких святкувань було відзначення ювілею 50-ліття подружжя п-ва Івана і Павлі Карманів, довголітних і заслужених членів Т-ва „Український Народний Дім" у Торонті, яке відбулося в залі Українського Народнього Дому 28 вересня 1974.

При вході до залі ювілятів привітали — староста п. Т. Бояр, старостина пані М. Ломас, дружки — М. Савка і Д. Гураль та дружби пп. В. Курдіяк і С. Прокопович. Відтак під звуки оркестри і оплески гостей (понад двісті присутних) ювіляти із своїм почотом зайняли почесний стіл.

Голова свята п. В. Григоряк привітав гостей та склав ґратуляції „молодятам". Молитву провів о. Ференців. По молитві господар підніс тост за здоров'я ювілятів. Гості спонтанно відспівали „На многая літа".

При гарно заставлених столах гості втішалися смачною вечерею, та при цьому запізнались з гостями почесного стола, як теж вислухали усних і письмових привітів. З привітами виступали: всі члени весільного почоту, голова У.Н.Д. п. І. Палка, пп. М. Яримович, Г. Мостовий, І. Гордиця, д-р І. Вахна, дост. М. Старчевський, о. Ференців, а від родини пп. А. Максим і В. Абот. Основну промову виголосив п. М. Яримович. Це був життєпис ювілятів, з перспективи їхньої діяльності в Т-ві Українського Нар. Дому. Він підкреслив, що обоє ювіляти від перших днів приїзду до Канади (1923) включились в членство і працю Т-ва і безперервно досьогодні є передовими і активними членами Т-ва.

Ювілятка Павля вибилась на одну із кращих зірок драматично-співацького гуртка при Товаристві, який у минулому був дуже активний і втішався признанням і успіхами серед української спільноти, не тільки в Торонті, але на сході Канади взагалі. Ювілят Іван, теж сталий член цього гуртка, а крім цього впродовж того часу займав різні позиції в комітетах і управі Товариства. Письмові привіти: від дост. прем'єра Канади П'єр Трудо, генерального губернатора Жюль Леже, прем'єра Онтаріо Вілліяма Дейвіса, Роберта Стенфільда і від послів І. Яремка, Мик. Лелюка, От. Дзєлєніка та від Станиці Українського Вільного Козацтва.

В програмі промов останніми були ювіляти. Пан Карман ограничився до слів подяки всім, які чимнебудь причинились до успіху свята. Натомість Ювілятка в поширеній подяці сердечно накреслила пройдений життєвий шлях на тлі громадського життя і про їхній скромний вклад для громади, та благородні наслідки для них самих.

Остання частина свята мала свою притаманну весільну радість, бо „музика і вино" та стріча із давно-знайомими є неперевершеними засобами для веселої атмосфери. Гості забавлялися до дозволеного часу і коли прийшов час „прощання" не радо залишали це гарне і примірне родинне свято.

На другий день деякі з родини Ювілятів і „активу свята" зібрались на поправини. Вправді виглядало, що не було що поправляти, бо все пройшло бездоганно, але всетаки при гостинній гутірці і перевірці свята зроблено позитивну поправу і зібрано 115.00 дол. на актуальні українські потреби. Хоч мале число присутніх, але завдяки пожертви відомих українських промисловців пп. Т. Бояра і В. Курдіяка, та самих Ювілятів збірка була успішною. Зібрану суму розділено, як слідує: 60.00 дол. на Фонд Оборони Валентина Мороза, 30.00 дол. на „Український Голос" і 25.00 на журнал „Промінь".

Щира подяка жертводавцям, а Ювілятам бажаємо діямантового ювілею!

І. С.

На знимці зліва направо сидять: Анна Шевчук — заст. голови, Єлисавета Карпюк — голова, Софія Мендик — рекорд. секретарка; другий ряд: Михаліна Процик — касирка, Анна Стасів — секр. англійської мови і Дарія Литвин — друга заст. голови.

ТАНДЕР БЕЙ, ОНТ.

РІЧНИЙ ЗВІТ ДІЯЛЬНОСТИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Хоч наше місто географічно віддалене від осередків, як Торонта на сході, а Вінніпегу на заході, то проте наша організаційна праця у відділі була досить активна.

Річні збори відділу відбулися 24 березня 1974 року. Наш відділ об'єднує 9 українських жіночих організацій, як освітніх, то так і церковних. Під проводом енергійної голови пані Б. Карпюк, крім праці у нашім жіночім відділі ми помагали мужескому відділові КУК, особливо у влаштовуванні різних імпрез, Міжнародньої Виставки у Лейкгед Ексибишин. До такої і подібної праці ми анґажували нашу молодь, давали їм лекції писання писанок та іншу працю.

Наш відділ брав участь у Міжнароднім Фестивалі, виступали на телевізії і радіопрограмі під час Великодніх і Різдвяних свят, допомагаємо відділові КУК у часі переїжджаючим мистецьким групам з концертами. Через останніх 5 років наш відділ дає учням Рідної Школи за найвищі марки нагороди. Цього року почались кредитовані вечірні курси української мови для студентів від 9 до 12 кляси. Нагороди отримали студентки — Д. Калинюк — XI кляса і Ганнуся Романюк — XII кляса.

Наш відділ вітав у себе голову Комітету Українок Канади — добр. В. Симчич, яка заїхала до нас в повороті з Оттави і ми гостили її вечерою у Роял Едвард готелі, а другий раз добр. Симчич була запрошена на наші річні збори, де вона промовляла та давала показ шкільних образків програми навчання української мови. Заходами відділу ми влаштувало 25-ліття СФУЖО.

Склад управи відділу на 1974 рік: голова — Б. Карпюк, уступивша голова — Софія Мендик, заступниця голови: 1 — А. Шевчук, 2 — Д. Литвин, секр. рек. — С. Мендик, секр. англійської мови — А. Стасів, касирка — М. Процик, членки управи — А. Віктова, М. Солтанюк і К. Лозій. Контр. комісія — Р. Андрус, К. Олійник і М. Кохан. Комітет нар. мистецтва: О. Михайлишин — голова, суддя — Софія Мендик, членкині — М. Дудка, М. Холодило, Т. Гарасимчук, Т. Петранюк і Й. Сурмай.

С. Мендик, секр.

ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ МИХАЙЛА Й АНАСТАСІЇ БІЛИХ

Скарборо Онт.

Старанням дітей та приятелів п-ва Білих відбулось, з нагоди ювілею 50-ліття їх подружя, 16 листопада 1974 року, ювілейне прийняття.

В церкві Св. Анни, о годині 6:30 вечером о. прот. Критюк відслужив Молебень та привітав ювілятів з родинним святом. У дверях вітав своїх родичів хлібом і сіллю син Володимир. За головний стіл засіли, крім ювілятів Н. Сухобокий — дружба, пані Гасюк — дружка, брат пані Білої Василь з дружиною, п-во Гаси з Детройту, о. Критюк і п. В. Григоряк — господар вечора. Отець Критюк провів молитву, а господар підніс тост за здоров'я ювілят, а гості відспівали „На многі літа".

По вечері були промови і привіти ювілятам. Господар свята В. Григоряк переповів вкоротці про життєві дороги та громадську діяльність п-ва Білих.

Обоє ювіляти походять із села Стриганці, Івано-Франківської області. Там вони і одружились в листопаді 1924 року. До Канади п. Білий приїхав 1927 року, а рік пізніше спровадив свою дружину з малим сином Володимиром. В Канаді народилось у п ва Білих ще два сини — Василь і Мирослав. Всі три сини одружені. Отже родина побільшилась трьома невістками та 7 онуками.

До Української Православної Церкви Св. Володимира в Торонті родина Білих належала від 1937 року. Тут в цій церкві були охрещені їхні сини. В роках 1943 - 44 - 45 п. Білий був головою громади.

У дальшій програмі святочного вечора імені родини вітав своїх родичів син Володимир, а від внуків онук Елан вітав своїх дідуся і бабусю. Привіти і побажання ювілятам склали: п. Сухобокий, пані Гасюк, п. Н. Грабовський, сват п. М. Стахів, п. В. Петришин промовляв від громади Св. Анни в Скарборо про діяльність там п. Білого. Надіслали телеграфічні привіти: ген. губернатор Леже, прем'єр П. Трудо, Р. Стенфільд, прем'єр Онтаріо Дейвис, мін. Велс, посол І. Яремко, міська управа Скарборо привіт і букет квітів, п. В. Буга з Брендону, Ман.

Подяку гостям та дітям за улаштування ювілею і подарунки склали обидвої Михайло й Анастасія Білі. Кінцеве слово і молитва о. Критюка закінчували це родинне свято.

З нагоди свого ювілею п-во Білі склали пожертви: на Інститут Св. Володимира у Торонті — $150.00, на місцеву церкву — $50.00, $60.00 на прес. фонд, а з того $16.00 на „Промінь".

В. Григоряк

БЛ. П. АННА МОМОТЮК

Вранці, 15 жовтня 1974 року рознеслася в Виндзорі тривожна вістка, що несподівано перейшла у вічність бл. п. Анна Момотюк, з роду Турчин. Ця вістка болюче вразила не тільки ближчу родину, але всіх хто знав Анну.

Ще лишень вчора вона, радіючи з своєю родиною, святкувала День Подяки Богові за Його великі щедроти, ще вчора збиралася відвідати Україну, відчути й побачити її духовість і красу, а сьогодні нитка, що в'яже людське життя з його плянами, перервалася і стала вона на порозі вічности.

Анна народилася 1914 року на вільній канадській землі, в м. Форт Вілліямі, в родині Василя й Кароліни Турчин, які обоє прибули свого часу з України. Анна була наймолодшою з трьох сестер-дочок в родині. З раннього дитинства, вихована в побожній родині Турчинів, виявила глибоку національну свідомість і любов до всього рідного. Обоє батьки були побожними й активними членами Української Православної Церкви в Канаді і цю побожність і свідомість передали своїм дітям. Не один раз розпочиналося громадсько - духовне життя православних українців в домі Турчинів.

Анна, як і її сестри, залюбки допомагала батькам в приготуванні до Богослужб, які відправляли місійні священики, таки в їх домі, щиро співали та молилися за кращу долю свого народу не тільки в Канаді, але й в Україні. Підростаючи вступила до молодечої організації СУМК, в якій виявила особливу активність. Будучи, з природи, здібною та поповняючи свій талант наукою, грала на піяно, на мандоліну, співала, танцювала, брала участь в аматорських виставах, за що була всіма люблена. Року 1933 одружилася з Андрієм Момотюком, щирим побожним українцем і вже разом включилися в повне громадсько-церковне життя. Анна вступає в члени Союзу Українок Канади, власне в час заснування відділу в Виндзорі і тут виявляє свою активність та здібности до провідництва. За це її, хоч і молоду, вибирають до проводу на різні становища, включно з головством відділу. Останні роки була Анна вибрана до Східньої Екзекутиви Союзу Українок, й на цьому становищі була до останніх свої днів.

Андрій ніколи не перечив своїй дружині, навпаки, сам активно працював, за що також був обраним до заряду, та на голову громади. За щиру жертвенність, за віру й любов до свого народу, Господь поблагословив їхнє життя, в них також народилося троє прекрасних дітей: Григорій, Кароліна й Даруся. І тут Анна проявила свої материнські здібності; діти виросли на радість батькам, одержали високу освіту, а ще більше, одержали побожне й моральне виховання, і віднайшли себе в українському суспільстві. Сьогодні Григорій вже одружений, має своїх двоє діток, є адвокатом і примірним членом Собору Св. Володимира в Виндзорі. Дівчата-сестри ще неодружені СУМКівки, щиро працюють на українському народньому полі.

Величавий відбувся похорон; переповнене похоронне заведення Андерсон; Настоятель Собору Св. Володимира, о. В. Метулинський, з Соборним хором, відправлятють Панахиди, Св. Літургію в Соборі... проповідуються жалібні проповіді; і тут все переповнено вірними, що прийшли вшанувати свою сестру. А накінець, не менше 100 авт слідує на цвинтар, де на Українській Православній секції склали стомлене тіло Анни, на спочинок.

Після похорону відбувся поминальний обід, в Соборній Авдиторії, на якому було присутніх коло 200 осіб. Жалібні промови, молитви настоятеля, висловлення співчуття, та на закінчення вдячне слово сина Григорія, що з великою любов'ю й пошаною, до своєї незабутньої матері, дякував всім за щирі співчуття.

Відтак, осиротілий муж Андрій, висловив подяку присутнім... щирі сльози вмивали його лице, а разом з ним плакали всі присутні. Мабуть найбільше він сказав у своєму найкоротшому слові. З великим болем згадувала свою любу сестру Анну, сестра Мирослава, тепер Телега. Вона сказала, що вони були собі не тільки сестри, але й найбільші приятелки та співпрацівниці на національному й організаційному полі... „не знаю, — сказала вона, — що зможу я в майбутньому без неї..." Сумна трапеза закінчилася молитвою та співом Вічная Пам'ять і дійсно пам'ять про неї залишиться посеред нас вічно.

Залишила Анна, в глибокому смутку, мужа Андрія, сина Григорія з невісткою Іриною, двоє найдорожчих внучат: Керен та Григорія-Франка, двох любих дочок Кароліну й Дарусю, та найближчу родину.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

о. В. М.

ПОДЯКА

Складаємо найсердечнішу подяку всім нашим приятелям, що духово підтримали нас в найтяжчі дні нашого життя, коли ми розлучилися з нашою найдорожчою дружиною, мамою, бабцею й сестрою Анною. Всі ви виявили до нас правдиву християнську любов і увагу, тому нелегко розділити нашу, до Вас любов і вдячність. Прийміть її від нас всі.

Одначе насмілюємось окремо подякувати Настоятелеві Собору Св. Володимира о. В. Метулинському за духову й всебічну підтримку, та за постійні щирі молитви. Дякуємо Соборному Хорові, зокрема диригентові п. Є. Цюрі, за спів. Дякуємо тим, що несли тіло нашої дорогої дружини, матері, бабусі, віддали їй останню прислугу. Дякуємо судді Стюартові, що був тіло носцем.

Сердечно дякуємо членкиням відділу ім. Лесі Українки, з Галею Панчишак на чолі, за прекрасно приготовлений поминальний обід, швагрові й сестрі, Михайлові й Мирославі Телегам, що багато нам допомогли. Нехай всіх Вас Господь винагородить сторицею.

Складаю, замість квітів, в пам'ять моєї незабутньої дружини Анни $25.00 на пресовий фонд „Променя".

Андрій Момотюк з родиною

БЛ. П. ПАВЛІНА ОЛЕКСИН

У четвер 3 жовтня 1974 року на 64-му році життя упокоїлась в Бозі бл. п. Павліна Олексин.

Павліна народилася 9 листопада 1910 року в родині Сороків і прожила ціле життя в околиці Мічам, Саск. Вона була дуже активною членкинею Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської відколи жіноче товариство на Мічам зорганізувалося 1925 року. При ньому вона щиро працювала і займала різні позиції в заряді. Минулих п'ять років була рекордовою секретаркою. Павліна була поважною та релігійною і любила свою Церкву, для якої щиро працювала. В особі бл. п. Павліни Олексин ми втратили довголітню й заслужену членкиню нашого товариства. Павліна залишила в смутку мужа Михайла, три сини, невістки і 4 внуків. Також 2 сестрі і одного брата.

Панахиду відслужив о. О. Олекшій в неділю 6-го жовтня, а в понеділок 7 жовтня відбувся похорон.

На нев'янучий вінок в пам'ять Павліни членкині Жіночого Товариства в Мічам склали $10.00 на журнал „Промінь".

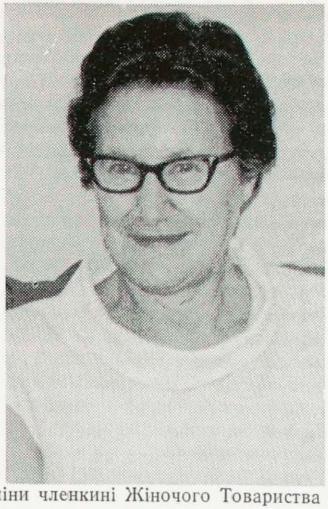

Хай Господь оселить душу покійної Павліни там, де всі праведні спочивають. Пам'ять про неї буде вічно між нами!

Приятелі

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ВІННІПЕҐ

ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Річні збори відділу відбулись 5 грудня 1974 у Соборній авдиторії. Збори почались молитвою. Предсідницею зборів була голова п. Марія Кушнірик, секретарювала п. Василина Кутна. Голова і урядниці звітували про річну працю.

Впродовж року відбулось 12 звичайних зборів. Глова п. М. Кушнірик у своїм світі подякувала членкам за співпрацю і довір'я. Дальше вона сказала, що наші родичі дали початки нашому відділові, а ми працюємо і готуємось передати обов'язки нашим дітям. Важним є продовжувати працю, бо від нас жінок залежить ініціятива у розбудові дальшого українського життя.

Впродовж року відбулись такі підприємства: у січні наш відділ взяв участь в Українському тижні, членкині приготовили українські страви на продаж — прихід з вечері призначений для С.У.М.К., відділ також улаштував виставу вишивок. Нашим проектом на 100-річчя міста Вінніпегу був величавий Весняний чай з розігравкою. Під час чаю була виставка знимок і вишитих речей. Кілька членок зайнялись писанням писанок, а голова п. Марія Кушнірик спекла гарний овочевий торт, і удекорувала його мотивом 100-річчя міста Вінніпегу. Торт покраяно і подано усім присутнім гостям на чаю.

Разом з шкільним Комітетом ми улаштували осінній чай, прихід з якого призначено на потреби рідної школи. Членкині приносили печиво і помагали підготовити спільну Святу Вечерю, спільне свячене і обід на Храмове свято Собору Св. Покрови.

Для учнів Рідної і Недільної шкіл, під час Великого посту улаштовано лекції писання писанок, подали снідання для дітей після св. причастя, улаштували продаж українських страв, вечерю для СУМК під час пров. „джемборі" СУМК. Замість печива і помочі на чай до Старечого Дому Пресвятої Родини, дали грошеву дотацію. Члени відділу взяли участь у вечірку Пров. управи С.У.К. для вручення нагороди постійного членства у Провінційній Жіночій Раді п. Марії Білоус.

Впродовж року наші культурно-освітні вечорі включали: роковини Лесі Українки, п. Галина Матвіїв дала виклад про твори Лесі Українки. На Свято книжки п. Віра Ковальчук прочитала святочний реферат. Як також реферат про Івана Франка. П. Соня Пелех прочитала виклад про дитячі садки. П. Мая Кириченко дала показову лекцію, як виробляти коровай і шишки. П. Емілія Луценків підготовила і дала дуже цікаву доповідь про „Великодні звичаї нашого народу". На листопадове свято п. Василина Кутна прочитала „Ой у лузі червона калина похилилася" і „Першого листопада 1918", відділ влаштував „День уродин" для старших громадян північного Вінніпегу.

Перша сесія Пров. з'їзду С.У.К. відбулась у Соборі Св. Покрови; наш відділ разом з трьома іншими відділами міста Вінніпегу підготовив перекуску для учасників з'їзду. Відділ ім. Княгині Ольги брав участь у Фолклорама", продавали страви на вечерю і приготовляли українські страви на продаж, як також кілька наших членок помагали музейному комітетові з мистецькою виставою вишивок під заголовком „Буковина".

Ми вислали 2 делегатки на Пров. осінній з'їзд Союзу Українок.

Наш відділ улаштував новосілля для о. прот. Сергія і добр. Галини Кіцюків, як вони перенеслися до своєї власної хати. Відділ також причинився до улаштування чаю-привітання о. прот. А. Тетеренка з родиною. Відбули продаж пластикових речей, після зборів, з чого частина приходу була призначена на користь нашого відділу. На закінчення праці, перед літним відпочинком, улаштували членську зустріч на якій вшановано голову п. Марію Кушнірик спеціяльним дарунком за її віддану працю у відділі і при громаді. На закінчення взяли спільну знимку. Також на річних зборах подарували п. Марії скромний дарунок за її постійну працю при відділі.

Кілька наших членок навчають у Рідній і Недільній школі. Молодший відділ СУМК під нашою опікою досить активний. Після річних зборів улаштували Різдвяну забаву для членок нашого відділу.

Наші фінансові зобов'язання: заплатили бюджет до Централі Союзу Українок Канади, відділ пожертвував $1,000.00 на Собор Св. Покрови, на рідну школу $469.45, Юнайтед Вей — $10.00, стипендію Пров. управи СУК — $10.00, орг. фонд пров. управи СУК — $10.00. У банку з 1973 р. залиши-

лось $247.39, приходи за 1974 рік — $2,708.40, розходи за 1974 рік — $2,705.42. У банку осталось $250.37.

Склад управи на 1975 рік: голова — Марія Кушнірик, уступ. голова і 1 заст. голови — Діяна Бабинчук, 2 заст. голови — Галина Онуфрійчук, рекорд. секретарка — Василина Кутна, фін. секретарка — Бронислава Химюк, кореспонд. секретарка — Емілія Луценків, Вайлет Чернецька, касирка — Ірена Деда. Референтки: „Променя" — Соня Пелех, Червоного Хреста — Стефанія Зітон, народнього мистецтва — Галина Онуфрійчук. Культурно-освітний комітет — голова — Галина Матвіїв. представниці до КУК: Галина Онуфрійчук і Мая Кириченко; до Жіночої Ради міста Вінніпегу — Стефанія Зітон. Господині — Анна Юрійчук і Марія Ковальчук. Дорадниця молодшого СУМК — Марія Банн. Відвідування хворих — Марія Равлюк, Анна Тумак і Марія Паралюк. Ґардероба — Катерина Шот. Комітет телефону: Люба Ґреґорій, Розина Байдак і Галина Химюк. Репр. Літньої оселі „Веселка" — Стефанія Керелюк. Шкільний комітет — голова — Анна Шевель, Мая Кириченко, Віра Ковальчук і Анна Тумак.

Василина Кутна, рекорд. секр.

ГЕФОРД, САСК.

ВІДДІЛ ІМ О. БАСАРАБОВОЇ

Річні збори відділу відбулися 24 листопада 1974 року у церковній залі. Збори відкрила голова пані Оля Смитанюк. Хвилиною мовчанки вшановано поам'ять померших членок.

Предсідницею зборів була Оля Смитанюк, секретаркою була Стефанія Гавриш. Слідували звіти членок управи і комітетів. У своїм слові голова відділу склала подяку членкам за співпрацю та згідність у всіх обов'язках.

Впродовж року відбулось 8 місячних зборів та 2 засідань. Наш відділ опікується недільною школою. Того року членки знов приготовили подарунки дітям на день Святого Миколая. Під час Різдвяних Свят членки їздили колядувати. Також приготовили Йорданську Святу Вечерю, а по вечері членки щедрували.

Членкині відділу приготовляли і видавали похоронні і поминальні обіди та перекуски. Влаштували весняний чай і продаж Великоднього печива та писанок. Також приготовили обід на Храмове Свято. Разом з церковною громадою приготовили осінній базар.

Членки брали участь у виробленню фільму до Українського Музею в Саскатуні. Мали прощальний вечірок для членки. Добродійний комітет відвідував хворих у шпиталі та висилав картки з побажанням хворим.

Цього року членкині знову займалися збіркою на інститут сліпих.

Наш відділ начислює 37 членкинь, з того 32 наших членкинь передплачують журнал „Промінь".

Впродовж року відділ склав пожертви на такі цілі: Інститут ім. П. Могили, на оселю „Зелений Гай", на недільну школу, на журнал „Сумківець", на пам'ятник Лесі Українки", на музей, на садочок і конкурс українського мистецтва.

З року 1973 осталося в касі $650.21, приходи у 1974 році $5,047.38, розходи у 1974 році $4,538.47, у касі осталось $1,159.12.

Заряд відділу на 1975 рік: голова — Оля Смитанюк, уст. голова — Параска Барабаш, заст. голови — 1 Михайліна Симчич, 2 — Савеля Гарах, секретарка — Стефанія Гавриш, заст. секр. — Анна С. Яківчук, касирка — Ліда Ланська. Контрольна комісія — Параска Барабаш, Савеля Гарах, Олеся Михайлюк. Референтка „Променя" Анна Ткачук. Добродійний комітет — Катерина Семко, Марія Возьна, Анна С. Яківчук. Господині — Настя Гарбуз, Єлисавета Никифорук, Катерина Іванишин, Анеля Вережак, Марія Карплюк, Параска Барабаш.

С. Гавриш, секр.

БЛЕЙН ЛЕЙК і КРИДОР, САСК.

ВІДДІЛ ІМ. ХАРИТІ КОНОНЕНКО

Річні збори відділу відбулися 15 листопада 1974 року. Заряд на 1975 рік: Катерина Парчевська — голова, Маланка Човганюк — заст. голови, Марія Цьона — рекордова і кореспонденційна секр., Анна Боднарчук — касирка, Ґеня Грицюк і Маланка Човганюк — контрольна комісія, Марія Цьона — реф. „Променя", Анна Боднарчук — архіву, Ґеня Грицюк — доглядачка хворих.

Тому що в нашій громаді немає дітей шкільного віку, то ми не маємо садочка, і не маємо СУМК-у. Наша льокальна праця найбільше при церкві. Влаштовуємо чайні прийняття, продажі печева, вишивок і писанок, щоби здобути фондів.

При церкві — вибираємо сестриць, помагаємо їм, вплачуємо зі своїх прибутків на отримання церкви.

Наш річний храм, пікнік, спільне свячене, і спільний обід в День Подяки це наша релігійна, культурно-освітня праця. Маємо вісімнадцять членкинь в нашім відділі, середнього і старшого віку — а молоденьку членкиню маємо одну.

Ми по нашій змозі щиро сповняємо обов'язки до централі СУК; висилаємо бюджет і анкету, як також звіт ще перед новим роком.

Пляную на 1975 рік здобути більше членкинь пляную більше культурно-освітньої праці, і на 75 рік проєкт на фонди для нового Музею — який ми свідомі є дуже важним для всіх нас.

Разом з церковним зарядом і членами пляную відсвяткувати 40-річчя нашої церкви — імені Св. Павла і Петра в Кридор, Саск.

Ми ще і льокально помагаємо нашому шпиталеві. Висилаємо на „Промінь" і на організаційний або з'їздовий фонд. Наш фінансовий стан за 1974 рік — в касі осталося з 1973 року $1,911.62, прибутки за 1974 рік — 1,079.40, видатки за 1974 рік — $1,030.48, осталось в касі — $1,960.54.

М. Цьона, секр.

ЙОРКТОН, САСК.

ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

Річні збори відділу відбулися 17 листопада 1974 р. в Народнім Домі у присутности 62 членкинь. Збори відкрила голова пані Павліна Чабан. Молитву провів о. М. Стеценко та своїм словом пароха закликав членкинь до праці. Наш відділ начислює 113 членкинь, одна з них є почесна голова, а 4 є почесними членкинями. Три наших членкинь від'їхало, а маємо 9 нововписаних.

Діяльність: впродовж року відбулось 9 місячних зборів, одні надзвичайні і 5 засідань з різними комітетами. Культурно-освітній комітет, якого очолює пані Піць скромною програмою вшанував пам'ять Лесі Українки, приготовив програму на свято членства, на якій вшановано чотирьох членкинь за їх 25-літню приналежність до Союзу Українок Канади. Членкині працювали разом з сусідньою католицькою громадою у при-

готовленні вистави під час етнічного фестивалю.

Комітет народного мистецтва: пані — Вероня Трофанюк, Дора Корбут, Анастасія Лис і Марія Керелюк улаштували виставку українських вишивок, писанок, книжок та інше під час з'їзду Доманшьої Економіки на Багатокультурний Етнічний Фестиваль з нагоди 50-ліття УГПЦ в Йорктоні. Референтки нар. мистецтва опікуються українською кімнатою у державнім музеї в Йорктоні, приготовили показовий традиційний Великодний стіл, провели реєстр 109 музейних речей при Народнім Домі. Під час Великого посту пані: В. Трофанюк, Д. Корбут і М. Кирилюк навчали молодь писати писанки.

Членкині відділу разом з членами церковної громади приготовили Йорданську Святу Вечерю, пирогове пущення, спільне свячене, храмовий обід і День Подяки.

Заходами відділу влаштовано весняний і осінній базар, випродаж варенників і кави під час етнічного фестивалю. Членкині обслужили — 10 похоронних перекусок, 2 похоронні обіди, 5 поминальних обідів, одну поминальну перекусу, 7 весільних прийнять, 4 ювілейні подружжя, три бенкети, одну вечерю для ТУС, одну перекусу для учителів і студентів, чай на День Матері та перекуска для дітей після Св. Причастя.

В недільній школі було 69 дітей, добр. Стеценко очолювала комітет недільної школи. В рідній школі учителем є п. Василь Гриньків. Учні брали участь в концертах на свято Миколая, День Матері, роковини Шевченка. Відділ обдаровує дітей подарунчками під час концерту Св. Миколая, а на закінчення науки постачає харчі на прогульку.

Відділ вислав дві делеґатки на пров. з'їзд до Саскатуну, купили вінець у День Полягим. Членкині помагали колядувати під час Різдва, брали участь у програмі у роковинах Шевченка спільно з громадою. Старші сестриці дбають про чистоту в церкві та прикрашують її квітами. Комітет відвідував хворих, висилав картки побажань, квіти, а на Великдень обдаровує в шпиталі і „нирсінґ" домі свяченим. Відділ передплачує „Промінь" і „Український Голос" до шпиталю.

Пожертви відділу: на місцеву церкву — $1,000, на іконостас — $2,000, умеблювання параф. хати — $124.95, Інститут П. Могили — $50, оселю „Тризуб" — $83.50, б-культурний фестиваль — $75.00, пров. з'їзду — $25.00. Фінансовий звіт: осталось з 1973 р. — $2,736.58, прибутки в 1974 році — $13,945.00, видатки в 1974 році — $11,663.76, осталось в банку — $5,-017.82.

Заряд на 1975 рік: почесна голова — Анна Ковалик, уступивша голова — Павліна Чабан, голова — Анна Кучирява, заступниці — Анна Сіра, Левайна Вінтоник, кореспонденційна секретарка — добр. Ю. Стеценко, рекорд. секр. — П. Семенюк, касирка — Орися Василишин, фінансова секр. — Єлисавета Білан. Бібліотекарка — Вероня Трофанюк. Контрольна комісія — С. Вінитова, Розалія Стратійчук, Анна Цимбаліста. Референтки: „Променя" — Ліна Фиргнсон. культ.-освітня — Олеся Піць. Комітети: відвідування хворих — очолює Анна Динисик. Членства — Софія Рігус і Фіялка Станіцька. Мистецтва — Вероня Трофанюк, Дора Корбут, Анастасія Лис, Марія Кирилюк; соціяльнуй — очолює Марія Королюк. Винамлення Народного Дому — Надія Мігайчук. Старші сестриці є 13 з них пані В. Трофанюк пече просфори. Телефонувати на збори — Стела Трофаненко, Марія Прокопчук, Марія Королюк, Анна Олійник, Анна Головка, Лелія Малайній. Телефонувати за обслугою до столів — Ольга Копельчук.

Параска Семенюк, секр.

ВИШИВКИ БУКОВИНСЬКИХ ШИРИНОК

Ширинка це рід хустини з вишивкою, яку сільські дівчата дають в дарунку свому судженому і він в часі весілля носить її заткану за поясом.

Також, коли до села, або до хати завітає якийсь дуже визначний гість і його по старім звичаю вітають хлібом-сіллю, тоді під хліб стелять на тарілку вишиту ширинку. Подекуди завішують цього роду хустинку на стіну під образами.

Ширинка це хустина з полотна, квадратова, у вимірі 20 — 30 сентиметрів, на якій у чотирьох рогах розміщений геометринчий взір, або квітчастий орнамент, а довкола краї обрамовані циркою, або кольоровою обміткою. Тоді також всі чотири кінці закінчені кольоровими кутасами.

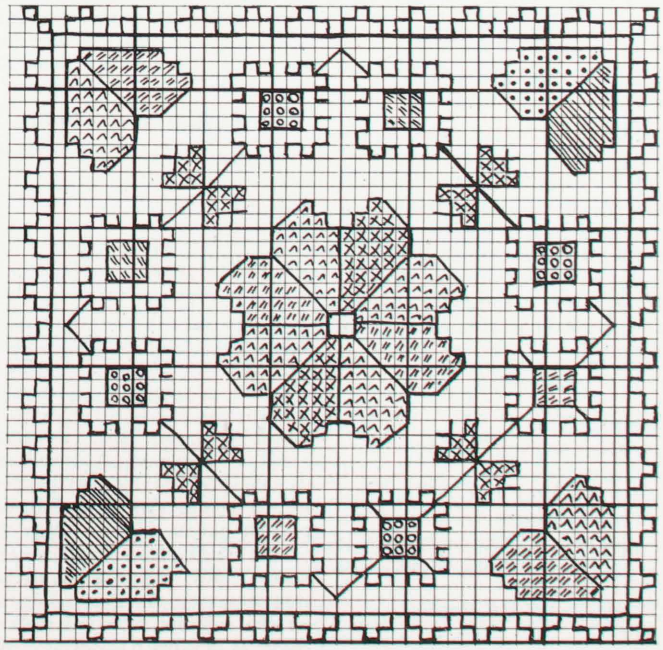

Повіт Чернівці. — Краски ниток: **L** — чорна; **XX** — вишнева; /// — синя; **oo** — жовта.

Філія Музею Союзу Українок у Торонті

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

ЗАПІКАНА ГОРОДИНА

Потрібно на 4 - 6 осіб:

½ ф. зеленої квасолі
2 моркви
1 моркви
1 огірок
2 паприки
1 невеличкий синій баклажан
½ каляфіора
½ ф. горошку
1 ф. помідорів
2 цибулі
3 ложки оливи

Сполокати всю городину, покроїти в великі кусники. Усмажити цибулю на оливі на білу краску. Дно глибокої посудини виложити пластинками помідорів і укладати вимішану городину верствами і перетрясати смаженою цибулею. Рівночасно ці верстви солити. Ринку прикрити щільно покришкою і все це засунути в піч. Півгодини запікати на 400*, а потім годину на 350* доки городина не буде м'яка. Не доливати води, бо городина пускає багато соку.

Подавати з картоплею. Можна їсти гаряче або холодне.

КАРТОПЛЯНІ КНИДЛІ

2 горнят пом'ятої картоплі
½ горнятка свіжого сира
1 горнятко муки
1 яйце, вбите
сіль і перець до смаку

Змішати всі складники і замісити. Виробляти маленькі кульки. Зварити в посоленій кип'ячій воді подібно як вареники. Як книдлі спливуть на верх, вибрати з води і помастити маслом. Верх притрусити зарум'яненою в маслі булкою.

МАКОВИЙ ТОРТ

½ горнятко маку
1 горнятко молока
½ горнятка оливи
1 пачку „Донкен Гайндс" мішанки на дві паляничкі цитринової або іншої, кому що до смаку
1 пачечка 3 до 4 унції мішанки (пудінґс микс)
також кому який до смаку
4 яєць

Мак виполоскати в теплій воді, дати до маку молоко і загріти на легко. Коли молоко з маком прохолоне додати оливу і вбивати одну мінуту. Тепер дати мішанку (муку Донкен Гейндс), пудінґ і поволі вбивати аж стане гладка маса, до маси додавати по одному яйці і по кожному вбивати. Виложити масу у добре вимащену маслом посуду (bundt pan) і пекти в температурі 350⁰ 45 хвилин. Після спечення лишити торт у посудині на 15 хвилин, тоді вибрати, охолодити і полюкрувати.

Подала **Марія Кушнірик**

СИРІВКА З КАПУСТИ

Потрібно на 6 - 8 осіб:

1 мала головка білої капусти
1 цибуля
1 яблуко
2 ложки січеного кропу
4 ложки квасної сметани
сок із пів цитрини
1 ложка цукру
сіль і дрібка перцю

Капусту дрібно пошаткувати, посолити і залишити на пів години. Видушити з соли. Цибулю дрібно посікти, яблуко почистити і покроїти в пасочки. Сполучити капусту з усіми додатками і добре вимішати. Ладити це на кілька годин перед подаванням. Застудити у ледниці. Годиться до риби.

ДЕЛІКАТНІ БУБЛИКИ

1 горнятко води
½ горнятка масла
4 ложки цукру
дрібка солі
1 горнятко муки
5 яєць
мак

До води дати масло, цукор, сіль і заварити. Коли кипить, домішати муку і швидко розмішати аж маса відставатиме від боків ринки. Відставити з вогню і трохи прохолодити. Додавати по одному яйці і за кожним добре вбивати масу. Класти ложкою на вимащену бляху досить рідко купка від купки. Мокрим пальцем або ручкою ложки зробити дірку посередині купки. Дірка має бути досить велика тому, що печиво наростає. Посипати бублики маком. Загріти піч до 400 ступенів, вставити бублики і зразу ж знизити температуру до 350 ступенів. Пекти 25 до 30 мінут, або аж бублики стануть делікатно рум'яні і добре запечені довкруги.

СМАЖЕНІ КУРЯЧІ НІЖКИ

Потрібно:
4 ніжки
1 яйце
2 ложки муки
2 ложки тертої булки
3 ложки товщу

Ніжки вкинути на кип'ячу солону воду й підварити. Вийняти і обтерти стирочкою з рідини. Обсипати мукою, обмачати в розбитому яйці і обтачати в булочці. Смажити на добре розігрітому товщі, щоби зарум'янились з обох сторін.

В подібний спосіб смажиться молоді, 6-тижневі курята, але тут на ринку їх не можна дістати. Їх не треба підварювати, бо м'ясо в них ще крихке.

Великодній сирник (солоний)

1 фунт свіжого сухого сира
4 жовтки
1 ціле яйце
1 ложку густої сметани
1 ложечка муки
Сіль до смаку

Перетерти сир через ситко. Вбити жовтки і ціле яйце на пухку масу і змішати з сиром. Додати решту складників. Висмарувати склянну форму добре м'яким маслом і посипати пересіяною тертою булкою. Дати масу до форми. Пекти у вільній температурі (300) 1 годину. Вихолодити і переховати до Великодня в зимнім місці. Покраяти на маленькі квадрати або пластинки і подавати до великоного снідання .

ШИРИНКА

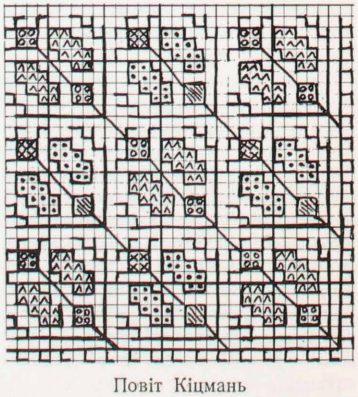

Повіт Кіцмань
// — зелена; ◤ — золота; ° — жовта; X — вишнева; L — чорна ● — срібна.

Учителі Рідних Шкіл і Садочків!

Щойно вийшов з друку збірник
„ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ"

Укладу музики Євгена Вавринюка, учителя державних і рідних шкіл.

„Пісні для дітей" спеціяльно призначені для шкільних дітей і середньої молоді. Ось що говорить автор у передмові до збірника:

„Збірник складено так, щоб виховники мали вільний вибір відповідно до рівня своїх учнів. Кожна пісня має фортепіяновий супровід. Деякі з них надаються для драматизації.

Підставою у вивченні Української мови може бути також і пісня. Діти з природи люблять співати... Музика може стати ключем до вивчення мови".

Збірник „Пісні для дітей" містить 56 пісень з нотами. Виданий заходами Ради Української Школи з Фундації ім. В. Сарчука. Ціна $2.75 для шкіл. Замовляти:

UKRAINIAN EDUCATIONAL COUNCIL OF CANADA

9 St. Johns Avenue
Winnipeg, Manitoba
R2W 1G8

UKRAINIAN EMBRODERY DESIGNS AND STICHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже друге видання про вишивки і стіби в англійській мові. Багато ілюстрована 12 сторінок взорів вишивок 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, ниток. Взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $6.00.

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
A-25 11024-82 Ave. Edmonton, Alta.
T6G 0T2.

А ЧОМУ НЕ АСЕКУРУВАТИСЬ В

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ЖИТТЄВОЇ АСЕКУРАЦІЇ

Зголошуйтесь:

UKRAINIAN FRATERNAL SOC. OF CANADA
Tel. 586-1364
235 McGregor St.
Winnipeg, Man.

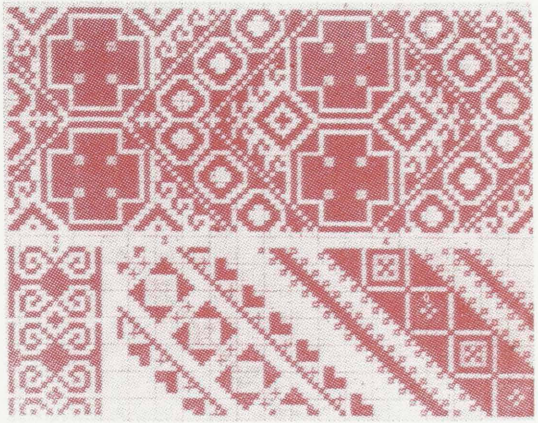

Східня Екзекутива Союзу Українок подає до відома, що Альбом Українських Буковинських Взорів в традиційних кольорах вже готовий.

Збірка нараховує 1,405 взорів на 74-ох окремих сторінках українською, англійською і французькою мовами, включно з історією, інструкціями і малюнками, як можна пристосувати взори до модерної ноші. Книжка має історичну вартість.

Кожна сторінка, розміром 9½" на 13", є добре розрахована, щоб їх можна було легко відчитати для вишивання.

Книжка видана в твердій оправі і може послужити вам як найкращий подарунок на свята, весілля, дні народження, ювілеї, і т. д.

Ціна Альбому в Канаді — $25.00 і $2.50 на оплату.

Ціна в Америці — $26.00 і $3.00 на оплату.

Ціна поза границями Канади і Америки — $26.00 і $4.00 на оплату.

Просимо висилати Моней-Ордер на повну суму-ціну і оплату — з Вашим замовленням на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N., EASTERN EXECUTIVE
ALBUM COMMITTEE CHAIRMAN — Mr. M. TELEGA
1402 HALL AVE. WINDSOR, ONT. N8X 4R4

P 13M JAN 75
SAMYCIA MRS S
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA
T5B 0A7

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ПРОМЕНЯ"

Пані: Іванна Вахна — Торонто, Онт. $20.00
Олена Федак — Бебилон, Н. Й., США. 10.00
Марія Цьона — Блейн Лейк, Саск. 10.00
Марія Зазулик — Сарнія, Онт. 6.00
Д-ка М. Стефюк — Толстой, Ман. 5.00
Д-ка Меланія Мельничук — Веґревил, Алта. 5.00
Е. Волчанська — Едмонтон, Алта. 5.00
Д-ка Е. Труфин — Роблин, Ман. 4.00
Д-ка О. Сацевич — Бирнабі, Б. К. 4.00
Надя МекДоналд — Келґарі, Алта. 4.00
Марія Боднарчук — Ґронлид, Саск. 4.00
Анна Дорош — Саскатун, Саск. 4.00
Текля Кравчук — Елфрос, Саск. 4.00
Катерина Шмігельська — Торонто, Онт. 4.00
Д. Окос — Сомерленд, Б. К. 4.00
Т. Кузик — Ґрендвю, Ман. 4.00
В. Доброгорська — Флин Флон, Ман. 4.00
А. Погранична — Ніяґара Фалс, Онт. 4.00
К. Кирстюк — Ванкувер, Б. К. 3.00
Марія Мітран — Ротленд, Б. К. 3.00
Р. Лакоста — Ст. Кетеринс, Онт. 3.00
Д. Українець — Вінніпеґ, Ман. 3.00
О. Хомич — Вестон, Онт. 3.00
А. Пригорницька — Торонто, Онт. 3.00
П-во Т. Коропатніцькі — Шіго, Саск., у 50-ліття свого подружжя склали на пресовий фонд журнала 15.00
Пан А. Боднар — Порт Алберні, Б. К. 4.00

По $2.00 — С. Косач — Стівенсвил, Онт., П. Кревецька — Вінніпеґ, Ман., А. Кіящук — Торсбі, Алта., Н. Солонична — Сенді Лейк, Ман., А. Іваночко — Лексинґтон, США, М. А. Шпитковська — Бімзвил, Онт., Р. Пелешок — Мензі, Ман., А. Андрущенко — Торонто, Онт., А. Ваньо — Торонто, Онт., Е. Барабаш — Келовна, Б. К., Н. Іванишин — Вестбенк, Б. К., С. Якимець — Пелешок — Мензі, Ман., А. Андрущенко — Торонто, Онт., А. Ваньо — Торонто, Онт., Е. Барабаш — Келовна, Б. К., Н. Іванишин — Вестбенк, Б. К. С. Якимець — Вилловдейл, Онт., В. Турченюк — Монтреал, Кве., Анна Лах — Монреал, Кве., Марія Ґузуляк — Дірборн, Миш., США.

По $1.00 — М. Українець — Суррей, Б. К., П. Карман, Л. Мельник, С. Григоряк і М. Волоскевич усі з Торонто, Онт., Марія Вилсон-Бюкенен, Саск., В. Клапій — Едмонтон, Алта., А. Вахняк — Вінніпеґ, Ман., М. Півторак — Вестон, Онт., Е. І. Басараба — Волфвил, Н. С., А. Селепина — Бавндбрук, США, В. Манчуленко, С. Мединська, О. Радченко, Анна Вікарчук, К. Кошлай і Кароліна Савицька всі з Монтреалу, Кве.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані: М. Нема — Монтреал, Кве. 5
О. Гуменна — Ітонія, Саск. 1
К. Паламарчук — Ту Гилс, Алта. 1
К. Парчевська — Блейн Лейк, Саск. 1
Е. Суркан — Стінен, Саск. 1
Соня Пелех — Вінніпеґ, Ман. 1
Ю. Никіфорук — Торонто, Онт. 1
Марія Мітран — Ротленд, Б. К. 1
Клавдія Долинчук — Толстой, Ман. 1
Д-ка М. Стефюк — Толстой, Ман. 1

УЧИТЕЛІ і ВИХОВНИКИ!

Чи Ви вже познайомлені з цими посібниками для навчання української мови? Коли ні, то зробіть це негайно. Учителі рідних шкіл, які почали навчати школярів мови з цього підручника є дуже вдоволені вислідом.

Підручники опрацювала досвідчена учителька державної і рідної школи. Методично він найбільше сьогодні відповідає тим школярам, які приходять до школи зі слабим знанням української мови.

Це є перша частина — „Осінь". Крім лекцій в ній є порадник учителям як проводити лекції в обидвох мовах — українській і англійській. Друга частина „Зима" продовження першої є в продажі. Ціна $2.00 за примірник.

Замовлення разом з грішми посилайте на адресу Ради Української Школи.

UKRAINIAN EDUCATIONAL
COUNCIL OF CANADA
9 St. Johns Ave.
Winnipeg, Manitoba